

Na temelju članka 39. stavka 3. Zakona o sigurnosti u željezničkom prometu (Narodne novine broj 40/07 i 120/08), ministar mora, prometa i infrastrukture donosi

PRAVILNIK O ZNAČENJU I UPORABI SIGNALA, SIGNALNIH ZNAKOVA I SIGNALNIH OZNAKA U ŽELJEZNIČKOM PROMETU

I. TEMELJNE ODREDBE

Uvodne odredbe

Članak 1.

- (1) Pravilnikom o značenju i uporabi signala, signalnih znakova i signalnih oznaka u željezničkom prometu propisuje se signalizacija koja se primjenjuje na željezničkim prugama u Republici Hrvatskoj (u daljnjem tekstu: pruge).
- (2) Ovim Pravilnikom propisuju se vrste, značenja, oblici i boje signala, signalnih znakova i signalnih oznaka, mjesto njihove ugradnje i postavljanja te način davanja i signaliziranja signalnog znaka, propisana daljina vidljivosti i uporaba.
- (3) Signale na pruzi može zamijeniti odgovarajuća signalizacija u upravljačnici vodećeg vozila, kojom se signaliziraju način i uvjeti vožnje na pruzi u uvjetima reguliranja prometa uređajem za vođenje vlaka.
- (4) Na željezničkim prugama u Republici Hrvatskoj smiju se rabiti signali i signalne oznake za koje su izrađene strukovne norme.
- (5) Tehnički propisi, norme i upute koje se odnose na željezničku signalizaciju moraju biti sukladni ovom Pravilniku.
- (6) Na signalima, signalnim oznakama i signalnim uređajima ne smiju se mijenjati propisane svjetlosti, boja i oblik te položaj signala, signalnih sredstava i signalnih oznaka.
- (7) Odredbe ovog Pravilnika odnose se na željeznički promet što ga obavljaju upravitelj infrastrukture, željeznički prijevoznici, pravne osobe koje obavljaju prijevoz za vlastite potrebe i pravne osobe koje obavljaju promet na industrijskoj željeznici, a koje su pravo obavljanja željezničkog prometa stekle sukladno zakonu (u daljnjem tekstu: željeznice).
- (8) Odredbe ovoga pravilnika propisane za strojovođu vrijede i za vozača vozila za posebne željezničke namjene, ako ovim pravilnikom nije drugačije propisano.
- (9) Primjena signala, signalnih znakova i signalnih oznaka u graničnim kolodvorima propisuje se sukladno UIC-ovim objavama, bilateralnim sporazumima i drugim propisima o graničnome željezničkom prometu.
- (10) Ministarstvo mjerodavno za željeznički promet može odobriti iznimnu ugradnju i uporabu lokalnih signala, signalnih znakova i signalnih oznaka. Ti signali, signalni znakovi i signalne oznake moraju biti sukladni temeljnim načelima ovog Pravilnika, a njihova uporaba mora se objaviti u Narodnim novinama. Izuzetno, uporabu lokalnih zvonovnih signalnih znakova odobrava upravitelj infrastrukture i to objavljuje u svom službenom glasilu.
- (11) Postupci za uporabu signala i signalnih oznaka koji nisu propisani ovim pravilnikom moraju se propisati općim aktom kojim se detaljno propisuje provedba Pravilnika o načinu i uvjetima za obavljanje sigurnog tijeka željezničkog prometa.
- (12) Prilozi ovog Pravilnika njegov su sastavni dio.

Temeljni pojmovi

Članak 2.

Pojedini pojmovi u ovom Pravilniku znače:

1. „Jednokolosiječna pruga“ je pruga s jednim kolosijekom na otvorenoj pruzi po kojemu vlakovi voze u jednome ili u oba smjera.
2. „Dvokolosiječna pruga“ je pruga s dva kolosijeka na otvorenoj pruzi na kojoj vlakovi istog smjera voze po kolosijeku određenome za taj smjer i koji se naziva pravilan kolosijek. Kolosijek na dvokolosiječnoj pruzi po kojemu vlak vozi suprotno od određenog smjera naziva se nepravilan kolosijek.
3. „Usporedne pruge“ su dvije ili više pruga jedna uz drugu, pri čemu se promet na jednoj pruzi odvija neovisno o prometu na drugoj pruzi.
4. „Početak i kraj pruge“ je službeno mjesto ili kilometarski položaj u kojemu počinje ili u kojemu završava jedna pruga.
5. „Desna ili lijeva strana pruge“ je strana pruge koja se nalazi desno ili lijevo od pruge gledajući od početka prema kraju pruge.
6. „Desna ili lijeva strana kolosijeka“ je strana kolosijeka koja se nalazi desno ili lijevo gledajući u smjeru vožnje.
7. „Desnostrani promet“ je vožnja vlakova na dvokolosiječnoj pruzi po desnom kolosijeku u smjeru kretanja vlaka.
8. „Obostrani promet“ je vožnja vlakova na dvokolosiječnoj pruzi opremljenoj signalno-sigurnosnim uređajima koji omogućuju vožnju vlakova istog smjera po oba kolosijeka. Redovan kolosijek“ je kolosijek predviđen voznim redom, a susjedni kolosijek je kolosijek po kojemu vožnja vlakova nije predviđena voznim redom.
9. „Signal“ je sredstvo kojim se signalizira signalni znak. Signali su stalni, prijenosni i ručni. Stalni signal je signal ugrađen na određenom mjestu. Prijenosni signal je signal koji se prenosi s jednoga mjesta na drugo. Ručni signal je signal za davanje ručnih signalnih znakova.
10. „Signalni znak“ je znak propisan ovim pravilnikom koji može imati značenje zapovijedi ili upozorenja. Signalni znak je jednoznačan ili dvoznačan. Jednoznačni signalni znak je signalni pojam koji ima jedno značenje. Dvoznačni signalni znak je signalni pojam koji istodobno zapovijeda postupak kod odnosnoga glavnog signala i predsignalizira signalni znak sljedećega glavnog signala. Redovan signalni znak je signalni znak koji signal signalizira tada kada pokraj njega ne mora proći nikakvo željezničko vozilo.
11. „Signalna oznaka“ je ugrađeno signalno sredstvo kojim se označava ili upozorava na posebno važno mjesto na pruzi ili u službenom mjestu.
12. „Dopuštena brzina“ je najveća brzina na pruzi ili pružnoj dionici koja je upisana u registru infrastrukture, a uvjetovana je tehničkim stanjem pruge. Pružna dionica je dio pruge koji ne može biti kraći od jednog međukolodvorskog razmaka.
13. „Ograničena brzina“ je brzina niža od dopuštene kojom se smije voziti preko dijela pruge, uvjetovana njezinim tehničkim stanjem ili brzina kojom se smije voziti preko skretnica uvjetovana njihovom konstrukcijom i načinom osiguranja. Ta brzina propisana je voznim redom i ona je najveća dopuštena brzina za taj dio pruge za koji je propisana.
14. „Smanjena brzina“ je brzina niža od dopuštene ili ograničene brzine, a uvodi se zbog tehničkog stanja pruge ili izvedbe radova. Smanjena brzina privremenoga je značaja i nije propisana voznim redom. Vožnja smanjenom brzinom naziva se lagana vožnja.
15. „Najveća dopuštena brzina vlaka“ je najveća brzina kojom vlak smije voziti na pruzi ili njezinu dijelu. Ta brzina propisana je voznim redom, pismenim nalogom ili je signalizirana signalima.
16. „Zaustavni put“ je propisani najveći dopušteni put potpunog kočenja na pruzi odnosno na pružnoj dionici za vlak koji vozi najvećom dopuštenom brzinom. Duljina zaustavnog puta,

ovisno o brzini na pruzi, može biti 700, 1000 ili 1500 metara. Zaustavni put određuje ministarstvo mjerodavno za željeznički promet. Odluka o promjeni duljine zaustavnog puta objavljuje se u Narodnim novinama.

17. „Kolodvorsko osoblje“ je prometno osoblje u kolodvoru koje sudjeluje u prometu vlakova i željezničkih vozila.
18. „Prometnik vlakova“ je radnik koji izravno osigurava sigurno kretanje željezničkih vozila u kolodvoru i međukolodvorskim pružnim odsjecima.
19. „TK-dispečer“ je radnik koji daljinski upravlja i regulira promet vlakova na TK-pruzi pomoću TK-uređaja.
20. „Osoblje vlaka“ je zajednički naziv za vlakopratno osoblje i osoblje vučnog vozila.
21. „Vlakopratno osoblje“ je zajednički naziv za vlakovođu, manevriste na vlaku odnosno konduktore kod jednog vlaka.
22. „Osoblje vučnog vozila“ je zajednički naziv za strojovođu i pomoćnika strojovođe.
23. „Osoblje pruge“ je zajednički naziv za odjavničara i čuvara prijelaza.
24. „Odjavničar“ je radnik koji sudjeluje u reguliranju slijeđenja uzastopnih vlakova u odjavnom razmaku.
25. „Čuvar prijelaza“ je radnik koji sudjeluje u osiguranju željezničkog prometa preko željezničko-cestovnih i pješačkih prijelaza.

Opće odredbe

Članak 3.

- (1) Željezničkim signalima signaliziraju se i daju signalni znakovi kojima se željezničko osoblje brzo i pouzdano međusobno sporazumijeva o vožnji vlakova, manevriranju, zabranjenoj i dopuštenoj vožnji preko određenog mjesta, stanju na pruzi i potrebi smanjenja brzine.
- (2) Signalni znakovi su vidni i čujni.
- (3) Vidni signalni znakovi uočavaju se vidom, a daju se položajem, bojom, svjetlošću ili pokretom.
- (4) Vidni signali su svjetlosni i likovni.
- (5) Svjetlosni signali signaliziraju danju i noću signalne znakove obojenim mirnim ili trepćućim, obojenim mirnim i trepćućim svjetlima odnosno položajem tih svjetala.
- (6) Likovni signali signaliziraju signalne znakove danju položajem ili obojenim likom odnosno položajem i obojenim likom, a noću obojenom mirnom svjetlošću uz dnevni znak ili samo dnevnim znakom.
- (7) Signalni znakovi likovnih glavnih signala i predsignala noću se signaliziraju obojenim mirnim svjetlostima uz dnevni znak, a kod određenih tehničkih rješenja signalni znakovi mogu biti signalizirani danju jednako kao i noću.
- (8) Likovni signali mogu biti prevučeni reflektirajućom materijom.
- (9) Vidni signalni znakovi moraju biti uočljivi s propisane udaljenosti.
- (10) Čujni signalni znakovi primaju se sluhom, a daju se zvučnim signalnim sredstvima na isti način danju i noću.
- (11) Uporaba sirene vučnoga vozila mora se ograničiti na stvarnu potrebu, prije svega u noćnim satima.
- (12) Kod vožnji vlakova ili manevarskih vožnji zabranjuje se svako nepotrebno vikanje i nepotrebno davanje čujnih signalnih znakova te proizvoljna uporaba zvučnih signalnih sredstava.
- (13) Od odredaba stavaka 11. i 12. ovoga članka može se odstupati jedino onda kada nastane potreba davanja signalnih znakova radi sprječavanja izvanrednog događaja.
- (14) Jačina zvučnog i svjetlosnog izvora propisana je normama ili drugim propisima.
- (15) Signalni znakovi moraju se davati tako da ih osoblje kojemu su namijenjeni može pravodobno primiti, jasno i potpuno razumjeti te po njima postupati.

(16) Zapovijed dana signalnim znakom mora se provesti, osim kada bi se njome ugrozila sigurnost prometa ili osoba.

(17) Kada je signalni znak nepropisan ili pokazuje nejasan pojam, kada se na signalu vidi više signalnih znakova različitih značenja, kada se daju signalni znakovi suprotnog značenja ili kada se značenje signalnih znakova ne može nedvojbeno raspoznati, značenje signalnog znaka prema prilikama valja razumjeti u onom smislu koji zahtijeva veću opreznost, i uvijek se mora postupati tako da se očuva sigurnost prometa i osoblja.

Uporaba signalno-sigurnosnih uređaja i signalnih sredstava

Članak 4.

(1) Signalno-sigurnosnim uređajem mora se rukovati u skladu s odredbama upute za rukovanje koja mora biti izrađena za svaki signalno-sigurnosni uređaj, a izrađuje je upravitelj infrastrukture.

(2) Radnik koji rukuje signalno-sigurnosnim uređajem, njime mora rukovati u skladu s odredbama upute iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Radnik koji daje signalne znakove, mora ih davati u skladu s odredbama ovoga pravilnika.

(4) Radnik koji uoči neispravnost signala obvezatan je o tome odmah obavijestiti prometnika vlakova odnosno TK-dispečera.

(5) Signali koji se osvjetljavaju noću, osvjetljavaju se u vrijeme određeno kalendarom osvjetljavanja koji se nalazi u prilogu 1. ovoga pravilnika.

(6) Količina pojedinih vrsta signalnih sredstava koje radnici moraju imati kod sebe i na radnom mjestu propisana je u prilogu 2. ovoga pravilnika.

II. ZVONOVNI SIGNALNI ZNAKOVI

Temeljne odredbe

Članak 5.

(1) Zvonovnim signalnim znakovima objavljuju se vožnje vlakova te vožnje pružnih vozila koja voze između dvaju susjednih kolodvora.

(2) Upravitelj infrastrukture može propisati da se zvonovni signalni znakovi ne rabe na pojedinim prugama odnosno pružnim dionicama.

(3) Zvonovni signalni znakovi daju se automatski, posebnim uređajem električnoga signalnog zvona ili ručno induktorskim telefonom.

(4) Kod ručnog davanja zvonovnih signalnih znakova jedno kratko zvonjenje daje se jednim okretajem ručice induktorskog telefona.

(5) Razmaci između pojedinih zvonjenja u jednoj skupini moraju biti što kraći i jednaki i smiju trajati najdulje jednu sekundu. Razmaci između pojedinih skupina u jednom signalnom znaku smiju trajati najdulje tri sekunde.

(6) Započeto davanje jednoga zvonovnog signalnog znaka ne smije se prekinuti davanjem drugoga.

(7) Signalni znakovi moraju se prema prugama međusobno razlikovati po boji zvuka.

Signalni znakovi

Članak 6.

(1) Signalni znak **“Vožnja vlaka prema kraju pruge”**

●●●●● (tri puta po dva kratka zvonjenja).

(2) Signalni znak **“Vožnja vlaka prema početku pruge”**

●●●●●●●● (tri puta po tri kratka zvonjenja).

Svrha i uporaba zvonovnih signalnih znakova

Članak 7.

- (1) Zvonovnim signalnim znakovima kolodvori objavljuju predstojeće vožnje vlakova kroz međukolodvorski odsjek pruge. Ta vožnja objavljuje se susjednom kolodvoru te drugim službenim i radnim mjestima koja su uključena u signalno zvonovni vod na tome međukolodvorskom odsjeku.
- (2) Zvonovnim signalnim znakovima objavljuje se i vožnja vlaka koji vozi nepravilnim ili susjednim kolosijekom na dvokolosiječnoj pruži te vožnja pružnih vozila između dvaju kolodvora.
- (3) Vožnja vlaka, manevarskog sastava ili pružnog vozila do nekog mjesta na pruži i od njega ne signalizira se zvonovnim signalnim znakovima.
- (4) Zvonovne signalne znakove daje prometnik vlakova.
- (5) Zvonovni signalni znakovi daju se tri minute prije polaska vlaka.
- (6) Iznimno od stavka 5. ovog članka zvonovni signalni znakovi daju se:
 - a) kod križanja vlakova neposredno nakon ulaska vlaka iz suprotnog smjera,
 - b) kod vožnji uzastopnih vlakova u kolodvorskom razmaku odmah nakon odjave dobivene za prethodni vlak, a u odjavnome i blokovnome razmaku te kod međukolodvorske ovisnosti kada su ispunjeni uvjeti za otpremu uzastopnog vlaka,
 - c) za vlakove koji se po voznom redu ne zadržavaju u kolodvoru te za vlakove koji se zadržavaju u kolodvoru manje od tri minute, neposredno prije ulaska vlaka u kolodvor.
- (7) Ako se zvonovni signalni znakovi moraju dati u više smjerova, ne smiju se davati istodobno.
- (8) Ako se čuo zvonovni signalni znak za objavljivanje vožnje vlaka iz jednog smjera, ne smije se dati signalni znak za vožnju vlaka u suprotnom smjeru niti otpremiti vlak suprotnog smjera po istom kolosijeku sve dok vlak za koji je signalni znak bio dan ne stigne u kolodvor ili dok kolodvori pouzdano ne ustanove da na odnosnome međukolodvorskom odsjeku pruge nema vlaka.
- (9) O nemogućnosti davanja zvonovnog signalnog znaka prometnik vlakova za svaki vlak mora obavijestiti službena i radna mjesta koja sudjeluju u osiguranju voznog puta vlaka i službena i radna mjesta koja redovno primaju signalne znakove.
- (10) Zvonovni signalni znak vrijedi sve dok vlak ne završi vožnju na tome međukolodvorskom odsjeku, ili dok se dani signalni znak ne otkáže.
- (11) Zvonovni signalni znak mora se otkazati:
 - a) ako je dan za pogrešan smjer ili za pogrešan međukolodvorski odsjek,
 - b) ako je dan drugi put za istu vožnju,
 - c) ako se nakon davanja signalnog znaka ustanovi da vlak neće biti otpremljen ili će biti otpremljen nakon isteka deset minuta,
 - d) ako se vlak nakon nepredviđenog zaustavljanja na pruži povlači u kolodvor iz kojega je bio otpremljen ili ako s pruge ne može dalje nastaviti vožnju; u takvu slučaju zvonovni signalni znak otkazuje onaj kolodvor koji prvi dobije obavijest s otvorene pruge; otkazivanje zvonovnog signalnog znaka ne znači da je međukolodvorski odsjek postao i slobodan.
- (12) Zvonovni signalni znak u slučajevima opisanim u prethodnom stavku pod a), b) i c) otkazuje onaj kolodvor koji je odnosni signalni znak dao.
- (13) Zvonovni signalni znakovi otkazuju se fonogramom:

“Zvonovni signalni znak dan za vožnju vlaka broj ne vrijedi zbog (navesti uzrok otkazivanja)” - prezime prometnika vlakova.
- (14) Sadržaj fonograma mora se priopćiti svim službenim i radnim mjestima kojima je prethodno bio dan zvonovni signalni znak.

III. STALNI SIGNALI

GLAVNI SIGNALI

Temeljne odredbe o glavnim signalima

Članak 8.

- (1) Glavni signali su signali koji signaliziraju signalne znakove kojima se zabranjuje ili dopušta daljnja vožnja vlaka redovnom ili ograničenom brzinom.
- (2) Signalni znakovi glavnih signala za dopuštenu vožnju vlakova istovremeno zabranjuju manevarske vožnje. Signalni znakovi glavnih signala za zabranjenu vožnju vlakova, ne zabranjuju manevarske vožnje.
- (3) Signalni znakovi glavnih signala predsignaliziraju se signalnim znakovima prethodnoga glavnog signala ili signalnim znakovima predsignala.
- (4) Iznimku od prethodnog stavka čine postojeći glavni signali čiji signalni znakovi nisu predsignalizirani.
- (5) Glavni signali su jednoznačni i dvoznačni i signaliziraju jednoznačne ili dvoznačne signalne znakove.
- (6) Stupovi glavnih signala koji signaliziraju jednoznačne signalne znakove obojeni su s prednje strane naizmjenično bijelim i crnim poljima, a stupovi glavnih signala koji signaliziraju dvoznačne signalne znakove obojeni su s prednje strane bijelim i crvenim poljima.
- (7) Stupovi glavnih signala koji za pojedine smjerove signaliziraju dvoznačne signalne znakove a za pojedine smjerove jednoznačne signalne znakove, obojeni su bijelim i okomito podijeljenim crveno-crnim poljima, tako što se crna polja nalaze na strani na kojoj se ne predsignaliziraju signalni znakovi sljedećega glavnog signala.
- (8) Bijela i crvena polja glavnih signala mogu biti prevučena reflektirajućom materijom.
- (9) Glavni signali su svjetlosni ili likovni.
- (10) Kod jednoznačnih glavnih svjetlosnih signala signalni znakovi signaliziraju se mirnom obojenom svjetlošću ili mirnom i trepćućom obojenom svjetlošću.
- (11) Likovni signali su jednoznačni.
- (12) Glavni likovni signali ne smiju se ugrađivati i propisani su u glavi VII. ovog Pravilnika.
- (13) Kod dvoznačnih glavnih svjetlosnih signala signalni znakovi signaliziraju se mirnom, trepćućom ili mirnom i trepćućom obojenom svjetlošću.
- (14) Glavni signali koji su u tehničkoj ovisnosti sa skretnicama signaliziraju vožnju preko skretničkog područja najvećom dopuštenom brzinom.
- (15) Glavni signali koji nisu u tehničkoj ovisnosti sa skretnicama ne signaliziraju brzinu vožnje preko skretničkog područja.
- (16) Kada glavni signal koji štiti skretničko područje i koji je u ovisnosti sa skretnicama signalizira vožnju ograničenom brzinom, vlak preko pripadajućega skretničkog područja mora voziti ograničenom brzinom sve dok posljednje vozilo u vlaku ne prođe područje koje štiti taj signal.

Vrste glavnih signala

Članak 9.

- (1) Glavni signali su ulazni, izlazni, prostorni i zaštitni.
- (2) Ulaznim signalom zabranjuje se ili dopušta ulazak vlaku u kolodvor.
- (3) Izlaznim signalom zabranjuje se ili dopušta izlazak vlaka iz kolodvora. Izlazni signal koji signalizira izlazak s jednog kolosijeka naziva se kolosiječni izlazni signal, a izlazni signal koji signalizira izlazak iz skupine kolosijeka ili iz svih kolosijeka naziva se skupinski izlazni signal.
- (4) Prostornim signalom zabranjuje se ili dopušta ulazak vlaku u prostorni odsjek.

(5) Zaštitni signali mogu biti ugrađeni u kolodvoru i na otvorenoj pruzi. Zaštitnim signalom zabranjuje se ili dopušta vožnja vlaka:

- preko rasputnice,
- preko otpremništva,
- preko stajališta onda ako to stajalište ima zajednički peron za dvije usporedne pruge odnosno za oba kolosijeka dvokolosiječne pruge onda ako peron nema prilaz za putnike izveden izvan razine,
- preko stajališta na dvokolosiječnoj pruzi ili na dvije usporedne pruge onda ako to stajalište ima prilaz za putnike izveden kao neosigurani željezničko-cestovni ili pješački prijelaz (u daljnjem tekstu: prijelaz),
- preko mjesta na kojemu dvokolosiječna pruga prelazi u jednokolosiječnu,
- preko mjesta na kojemu se odvaja industrijski kolosijek na otvorenoj pruzi i
- preko dijela kolodvorskog područja.

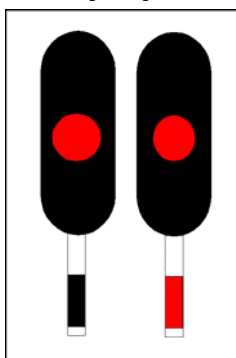
(6) Ulazni i izlazni signali redovno štite i skretničko područje.

(7) Glavni signali ugrađeni na području kolodvora nazivaju se kolodvorski glavni signali, a na otvorenoj pruzi pružni glavni signali.

Signalni znakovi svjetlosnih glavnih signala

Članak 10.

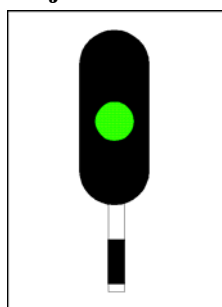
(1) Jednoznačni i dvoznačni signalni znak **“Stoj” - jedna crvena mirna svjetlost** (slika 1)

Slika 1

(2) Signalni znak “Stoj” signalizira da je daljnja vožnja od signala zabranjena.

(3) Jednoznačni signalni znak **“Slobodno” - jedna zelena mirna svjetlost** (slika 2)

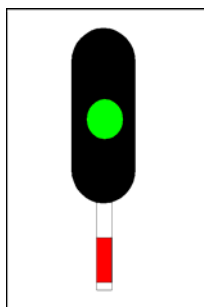
Slika 2

(4) Signalni znak “Slobodno” kod signala koji štite skretničko područje i koji su u ovisnosti sa skretnicama signalizira da je vožnja od signala slobodna najvećom dopuštenom brzinom.

(5) Signalni znak “Slobodno” kod signala koji štite skretničko područje, a koji nisu u ovisnosti sa skretnicama, signalizira da je vožnja od signala slobodna. Brzina vožnje kojom se smije voziti preko skretničkog područja propisana je voznim redom i signalizirana je signalima za ograničenje brzine.

(6) Signalni znak “Slobodno” kod prostornog signala na odjavnici signalizira da je ulazak u odjavni prostorni odsjek slobodan, a kod zaštitnog signala da je daljnja vožnja slobodna.

(7) Dvoznačni signalni znak **“Slobodno, očekuj Slobodno ili Oprezno” - jedna zelena mirna svjetlost** (slika 3)

Slika 3

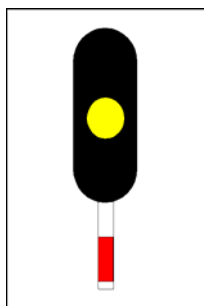
(8) Signalni znak “Slobodno, očekuj Slobodno ili Oprezno” kod signala koji štite skretničko područje signalizira da je vožnja od signala slobodna najvećom dopuštenom brzinom, da sljedeći glavni signal signalizira signalni znak “Slobodno”, “Slobodno, očekuj Slobodno ili Oprezno” ili “Oprezno, očekuj Stoj” i da se brzina do sljedećega glavnog signala ne mora smanjivati.

(9) Signalni znak “Slobodno, očekuj Slobodno ili Oprezno” kod prostornih signala signalizira da je ulazak u blokovni prostorni odsjek slobodan i da sljedeći glavni signal signalizira signalni znak “Slobodno, očekuj Slobodno ili Oprezno” ili “Oprezno, očekuj Stoj” te da se brzina do sljedećega glavnog signala ne mora smanjivati.

(10) U pojedinim kolodvorima i rasputnicama stup glavnog signala obojen je u skladu s odredbama članka 8. stavka 6. ovoga pravilnika.

(11) Kada vlak prelazi na prugu koja nije opremljena uređajima automatskoga pružnog bloka, izlazni kolodvorski signal ili zaštitni signal rasputnice ne predsignalizira signalne znakove sljedećega glavnog signala.

(12) Dvoznačni signalni znak **“Oprezno, očekuj Stoj” - jedna žuta mirna svjetlost** (slika 4)

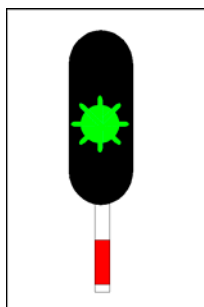
Slika 4

(13) Signalni znak “Oprezno, očekuj Stoj” kod signala koji štite skretničko područje signalizira da je vožnja od signala slobodna najvećom dopuštenom brzinom, da sljedeći glavni signal signalizira signalni znak “Stoj” i da se vlak mora zaustaviti ispred sljedećega glavnog signala. U kolodvorima sa skupinskim izlaznim signalom vlak se mora zaustaviti ispred graničnoga kolosiječnog signala ili međnika na izlaznoj strani prijamnog kolosijeka.

(14) Signalni znak “Oprezno, očekuj Stoj” kod prostornih signala signalizira da je ulazak u blokovni prostorni odsjek slobodan, da sljedeći glavni signal signalizira signalni znak “Stoj” i da se vlak mora zaustaviti ispred sljedećega glavnog signala.

(15) U pojedinim kolodvorima i rasputnicama stup glavnog signala obojen je u skladu s odredbama članka 8. stavka 6. ovoga pravilnika.

(16) Dvoznačni signalni znak **“Slobodno, očekuj ograničenje brzine” - jedna zelena trepćuća svjetlost** (slika 5)

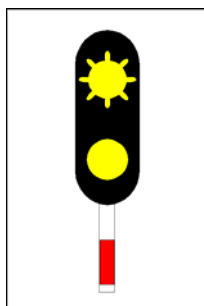

Slika 5

(17) Signalni znak “Slobodno, očekuj ograničenje brzine” signalizira da je vožnja od signala slobodna najvećom dopuštenom brzinom, da sljedeći glavni signal signalizira ograničenje brzine i da preko pripadajućega skretničkog područja iza sljedećeg glavnog signala treba voziti ograničenom brzinom.

(18) U pojedinim kolodvorima i rasputnicama stup glavnog signala obojen je u skladu s odredbama članka 8. stavka 6. ovoga pravilnika.

(19) Dvoznačni signalni znak **“Ograničena brzina, očekuj Stoj” - jedna žuta trepćuća svjetlost i ispod nje jedna žuta mirna svjetlost** (slika 6)

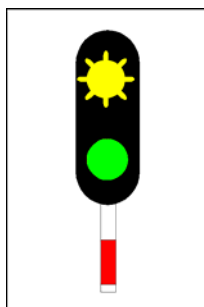
Slika 6

(20) Signalni znak “Ograničena brzina, očekuj Stoj” signalizira da je vožnja od signala slobodna, a preko pripadajućega skretničkog područja ograničenom brzinom, da sljedeći glavni signal signalizira signalni znak “Stoj” i da se vlak mora zaustaviti ispred sljedećega glavnog signala. U kolodvorima sa skupinskim izlaznim signalom vlak se mora zaustaviti ispred graničnoga kolosiječnog signala ili međnika na izlaznoj strani prijamnog kolosijeka.

(21) Signalni znak “Ograničena brzina, očekuj Stoj” signalizira ulazni ili zaštitni signal za vožnju u kolodvor na kolosijek ili skupinu kolosijeka bez izlaznog signala. U toj prigodi signalni znak “Ograničena brzina, očekuj Stoj” signalizira da je vožnja od signala slobodna, a preko pripadajućega skretničkog područja ograničenom brzinom i da se vlak mora zaustaviti ispred graničnoga kolosiječnog signala ili međnika na izlaznoj strani prijamnog kolosijeka odnosno ispred signala koji označava kraj krnjeg kolosijeka.

(22) U pojedinim kolodvorima i rasputnicama stup glavnog signala obojen je u skladu s odredbama članka 8. stavka 6. ovoga pravilnika.

(23) Dvoznačni signalni znak **“Ograničena brzina, očekuj Slobodno ili Oprezno” - jedna žuta trepćuća svjetlost i ispod nje jedna zelena mirna svjetlost** (slika 7)

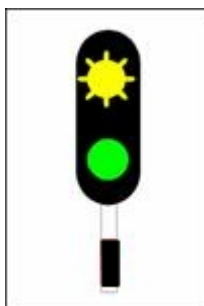

Slika 7

(24) Signalni znak “Ograničena brzina, očekuj Slobodno ili Oprezno” signalizira da je vožnja od signala slobodna, a preko pripadajućega skretničkog područja ograničenom brzinom i da sljedeći glavni signal signalizira signalni znak “Slobodno”, “Slobodno, očekuj Slobodno ili Oprezno” ili “Oprezno, očekuj Stoj”.

(25) U pojedinim kolodvorima i rasputnicama stup glavnog signala obojen je u skladu s odredbama članka 8. stavka 6. ovoga pravilnika.

(26) Jednoznačni signalni znak **“Ograničena brzina” - jedna žuta trepćuća svjetlost i ispod nje jedna zelena mirna svjetlost** (slika 8)

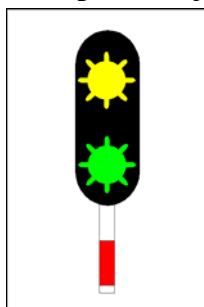

Slika 8

(27) Signalni znak “Ograničena brzina” signalizira da je vožnja od signala slobodna i da je preko pripadajućeg skretničkog područja dopuštena vožnja ograničenom brzinom.

(28) Signalni znak “Ograničena brzina” signalizira glavni signal iza kojeg počinje pružna dionica koja nije opremljena uređajem automatskog pružnog bloka.

(29) Dvoznačni signalni znak **“Ograničena brzina, očekuj ograničenje brzine” - jedna žuta trepćuća svjetlost i ispod nje jedna zelena trepćuća svjetlost** (slika 9)

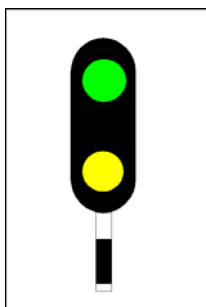

Slika 9

(30) Signalni znak “Ograničena brzina, očekuj ograničenje brzine” signalizira da je vožnja od signala slobodna, a preko pripadajućega skretničkog područja ograničenom brzinom, da sljedeći glavni signal signalizira ograničenje brzine i da preko pripadajućega skretničkog područja iza sljedećeg glavnog signala treba voziti ograničenom brzinom.

(31) U pojedinim kolodvorima i rasputnicama stup glavnog signala obojen je u skladu s odredbama članka 8. stavka 6. ovoga pravilnika.

(32) Jednoznačni signalni znak **“Ograničena brzina” - jedna zelena mirna i ispod nje jedna žuta mirna svjetlost** (slika 10)

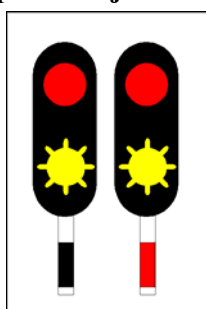

Slika 10

(33) Signalni znak "Ograničena brzina" signalizira da je vožnja od signala slobodna te da preko pripadajućeg skretničkog područja treba voziti ograničenom brzinom.

(34) Signalni znak "Ograničena brzina" signalizira glavni signal s jednoznačnim signalnim znakovima koji štiti skretničko područje i u ovisnosti je sa skretnicama.

(35) Jednoznačni i dvoznačni signalni znak **"Oprezna vožnja brzinom do 20 km/h" - jedna crvena mirna i ispod nje jedna žuta trepćuća svjetlost** (slika 11)

Slika 11

(36) Signalni znak "Oprezna vožnja brzinom do 20 km/h" može signalizirati ulazni, izlazni ili zaštitni signal kada vlak mora ući, izići ili proći službeno mjesto s osobitom oprežnošću.

(37) Signalni znak "Oprezna vožnja brzinom do 20 km/h" rabi se u slučaju kada vlak mora ući u kolodvor s osobitom oprežnošću na zauzeti kolosijek ili na kolosijek koji je prohodan do određenog mjesta, kada nije osiguran put proklizavanja te u slučaju kada se ne može dati signalni znak za dopuštenu vožnju zbog neispravnosti signalno-sigurnosnog uređaja.

(38) Kada se signalizira signalni znak "Oprezna vožnja brzinom do 20 km/h", vlak odnosno pružno vozilo u slučaju potrebe mora se pravovremeno zaustaviti.

(39) Ako se iza glavnog signala koji signalizira signalni znak "Oprezna vožnja brzinom do 20 km/h" nalazi prijelaz, to znači da je daljnja vožnja dopuštena te da preko prijelaza i skretničkog područja treba voziti brzinom najviše do 20 km/h.

(40) Ako se ulaznim signalom signalizira signalni znak "Oprezna vožnja brzinom do 20 km/h", to znači da vlakovi smiju preko ulaznoga skretničkog područja voziti brzinom do najviše 20 km/h sve dok posljednje vozilo u vlaku ne napusti ulazno skretničko područje pri čemu se moraju poštivati i odredbe stavka 39. ovoga članka.

(41) Ako se izlaznim ili zaštitnim signalom signalizira signalni znak "Oprezna vožnja brzinom do 20 km/h" to znači da vlak smije voziti preko skretničkoga područja iza signala brzinom do najviše 20 km/h sve dok posljednje vozilo u vlaku ne napusti skretničko područje pri čemu se moraju poštivati i odredbe stavka 39. ovoga članka. Ako odnosni signal redovno predsignalizira signalne znakove sljedećega glavnog signala, nakon što posljednje vozilo napusti skretničko područje vlak smije voziti brzinom do najviše 30 km/h do sljedećega glavnog signala.

(42) Signalnim znakom "Oprezna vožnja brzinom do 20 km/h" ne smije se zapovjediti polazak vlaku ili pružnom vozilu iz kolodvora.

(43) Glavni signal redovno mora signalizirati signalni znak "Stoj".

(44) Iznimno od prethodnog stavka, signalni znak za dopuštenu vožnju redovno signaliziraju:

- prostorni signali na prugama opremljenima automatskim pružnim blokom za smjer za koji postoji privola,
- zaštitni signali na otvorenoj pruzi u otpremništva i na mjestima gdje se odvajaju industrijski kolosijeci,
- zaštitni signali u stajalištima dvokolosiječne pruge odnosno usporednih pruga sa zajedničkim peronom za oba kolosijeka s jedne strane,
- zaštitni signali na otvorenoj dvokolosiječnoj pruzi na mjestu prelaska s jednoga kolosijeka na drugi kolosijek.

Postupak kod neispravnosti glavnih signala

Članak 11.

- (1) Kada je glavni svjetlosni signal neosvijetljen ispred signalnog stupa ili na signalni stup mora se postaviti crveni signalni lopar, osim kod prostornih signala automatskoga pružnog bloka i automatske odjavnice.
- (2) Vlak se mora zaustaviti ispred glavnog signala kada je neosvijetljen ili kada signalizira nejasne signalne znakove.

PREDSIGNALI GLAVNIH SIGNALA

Temeljne odredbe o predsignalima glavnih signala

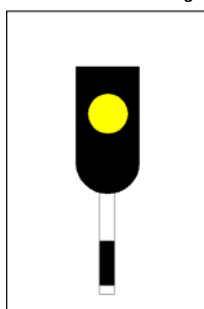
Članak 12.

- (1) Predsignal je signal ugrađen na propisanoj udaljenosti ispred glavnog signala s kojim je u tehničkoj ovisnosti i čije signalne znakove predsignalizira.
- (2) Predsignalni su svjetlosni ili likovni.
- (3) Likovni predsignalni ne smiju se ugrađivati i propisani su u glavi VII. ovog Pravilnika.
- (4) Svjetlosnim predsignalima signaliziraju se signalni znakovi mirnom ili trepćućom obojenom svjetlošću.
- (5) Stupovi predsignala obojeni su s prednje strane naizmjenično bijelim i crnim poljima. Bijela polja predsignala mogu biti prevučena reflektirajućom materijom.

Signalni znakovi svjetlosnih predsignala

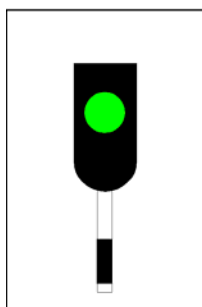
Članak 13.

- (1) Signalni znak **“Očekuj Stoj”** - jedna žuta mirna svjetlost (slika 12)

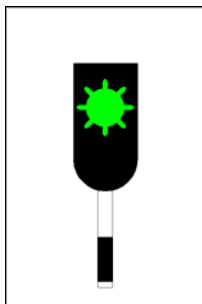
Slika 12

- (2) Signalni znak **“Očekuj Stoj”** znači da glavni signal signalizira signalni znak **“Stoj”** i da se vlak mora zaustaviti ispred glavnog signala.
- (3) Signalni znak **“Očekuj Slobodno”** - jedna zelena mirna svjetlost (slika 13)

Slika 13

- (4) Signalni znak "Očekuj Slobodno" znači da glavni signal signalizira signalni znak "Slobodno".
(5) Signalni znak "Očekuj ograničenje brzine" - jedna zelena trepćuća svjetlost (slika 14)

Slika 14

- (6) Signalni znak "Očekuj ograničenje brzine" znači da glavni signal signalizira ograničenu brzinu i da preko pripadajućega skretničkog područja iza glavnog signala treba voziti ograničenom brzinom.

Postupak kod neispravnosti predsignala

Članak 14.

Kada je predsignal neosvijetljen ili kada signalizira nejasan signalni znak, postupa se kao da signalizira signalni znak "Očekuj Stoj".

PONAVLJAČ PREDSIGNALIZIRANJA

Temeljne odredbe o ponavljačima predsignaliziranja

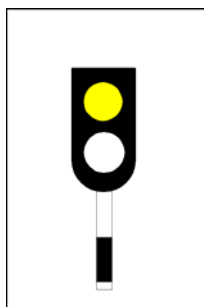
Članak 15.

- (1) Ponavljač predsignaliziranja je svjetlosni signal ugrađen ispred glavnoga svjetlosnog signala kod kojega se ne može postići propisana daljina vidljivosti.
(2) Ponavljač predsignaliziranja ponavlja predsignalizirane signalne znakove.
(3) Stupovi ponavljača predsignaliziranja obojeni su s prednje strane naizmjenično bijelim i crnim poljima i mogu biti prevučeni reflektirajućom materijom.

Signalni znakovi ponavljača predsignaliziranja

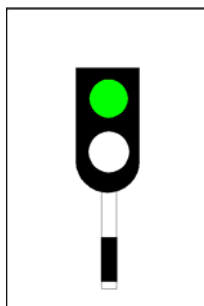
Članak 16.

- (1) Ponavljač predsignaliziranja signalizira signalni znak jednak signalnome znaku kojim je predsignaliziran signalni znak glavnoga signala, a ispod signalnoga znaka ima i jednu mirnu mliječnobijelu svjetlost.
(2) Signalni znak "Glavni signal signalizira Stoj" - jedna žuta mirna i ispod nje jedna mliječnobijela svjetlost (slika 15)

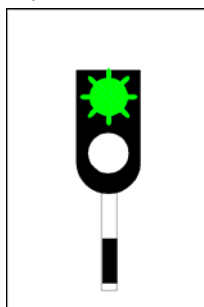
Slika 15

(3) Signalni znak “**Glavni signal signalizira Slobodno**” - jedna zelena mirna i ispod nje jedna mliječnobijela svjetlost (slika 16)

Slika 16

(4) Signalni znak “**Glavni signal signalizira ograničenje brzine**” - jedna zelena trepćuća i ispod nje jedna mliječnobijela svjetlost (slika 17)

Slika 17

Postupak kod neispravnosti ponavljača predsignaliziranja

Članak 17.

Kada je ponavljač predsignaliziranja neosvijetljen, kada je signalni znak nejasan ili kada svijetli samo mliječnobijela svjetlost, postupa se kao da signalizira signalni znak “Glavni signal signalizira Stoj”.

POKAZIVAČ BRZINE

Temeljne odredbe o pokazivačima brzine

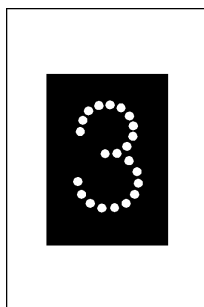
Članak 18.

- (1) Pokazivač brzine dopunski je signal glavnog signala.
- (2) Pokazivač brzine signalizira kojom se brzinom smije voziti preko pripadajućega skretničkog područja kada glavni signal signalizira daljnju vožnju ograničenom brzinom.

Signalni znakovi pokazivača brzine

Članak 19.

- (1) Signalni znak “**Voziti ograničenom brzinom km/h**” - svjetleća bijela brojka na crnoj četverokutnoj ploči (slika 18)

Slika 18

(2) Broj na pokazivaču brzine množi se s 10 kako bi se dobila brzina kojom se smije voziti.

GRANIČNI KOLOSIFEČNI SIGNAL

Temeljne odredbe o graničnom kolosiječnom signalu

Članak 20.

(1) Granični kolosiječni signal je svjetlosni signal koji signalizira je li daljnja vožnja od toga signala zabranjena ili dopuštena.

(2) Granični kolosiječni signal namijenjen je:

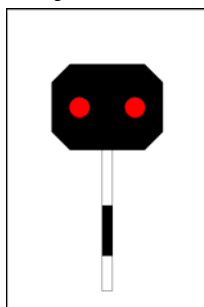
- a) za podjelu glavnog kolosijeka na ograničene odsjeke voznog puta,
- b) za označavanje kraja glavnog kolosijeka koji nije opremljen glavnim signalom,
- c) za označavanje granice kolodvorskog područja ili skupine kolosijeka.

(3) Stupovi graničnih kolosiječnih signala obojeni su s prednje strane naizmjenično bijelim i crnim poljima koja mogu biti prevučena reflektirajućom materijom.

Signalni znakovi graničnog kolosiječnog signala

Članak 21.

(1) Signalni znak “Vožnja zabranjena” - **dvije crvene mirne vodoravne svjetlosti** (slika 19)

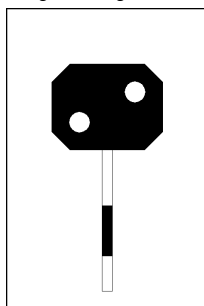

Slika 19

(2) Signalni znak “Vožnja zabranjena” znači da je daljnja vožnja od toga signala zabranjena.

(3) Redovni signalni znak graničnoga kolosiječnog signala je “Vožnja zabranjena”.

(4) Signalni znak “Vožnja dopuštena” - **dvije mliječnobijele mirne kose svjetlosti** (slika 20)

Slika 20

(5) Signalni znak "Vožnja dopuštena" dopušta daljnju vožnju do sljedećega manevarskog signala ili do vozila na kolosijeku.

(6) Signalni znak "Vožnja dopuštena" za vučno vozilo bez pratitelja kod manevriranja vrijedi kao zapovijed za pokretanje. Ako ispred signala stoji više nezakvačenih vučnih vozila, signalni znak "Vožnja dopuštena" vrijedi samo za prvo vučno vozilo. Ako se na signalu pojavi signalni znak "Vožnja zabranjena" prije nego je vučno vozilo prošlo pokraj signala, znači da je ta vožnja opozvana.

Postupak kod neispravnosti graničnog kolosiječnog signala

Članak 22.

Kada je granični kolosiječni signal neispravan ili kada signalizira nejasne signalne znakove, smatra se da signalizira signalni znak "Vožnja zabranjena".

MANEVARSKI SIGNALI

Članak 23.

(1) Manevarski signali namijenjeni su za zaštitu voznog puta vlaka od manevarske vožnje, osiguranje i zaštitu manevarskih voznih putova, signaliziranje položaja iskliznice, signaliziranje dopuštene ili zabranjene vožnje preko okretnice te označavanje mjesta do kojega je dopušteno redovno manevriranje.

(2) Manevarski signali su svjetlosni ili likovni.

(3) Manevarski signali su:

- a) signal za zaštitu voznog puta,
- b) signal iskliznice,
- c) signal okretnice,
- d) signal granica manevriranja.

a) Manevarski signal za zaštitu voznog puta

Temeljne odredbe o manevarskom signalu za zaštitu voznog puta

Članak 24.

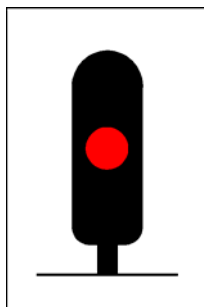
(1) Manevarski signal za zaštitu voznog puta signalizira zabranjenu ili dopuštenu vožnju od toga signala.

(2) Manevarski signal za zaštitu voznog puta obojen je crnom bojom, a sa stražnje strane i dvjema žutim kosim prugama prevučenim reflektirajućom materijom.

Signalni znakovi, svrha i uporaba manevarskog signala za zaštitu voznog puta

Članak 25.

(1) Signalni znak "Manevriranje zabranjeno" - jedna crvena mirna svjetlost (slika 21)

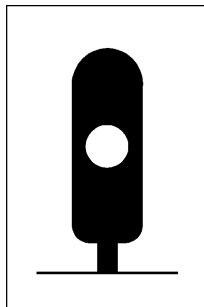

Slika 21

(2) Signalni znak "Manevriranje zabranjeno" znači da je daljnja vožnja od toga signala zabranjena.

(3) Redovan signalni znak manevarskog signala za zaštitu voznog puta je "Manevriranje zabranjeno".

(4) Signalni znak “**Manevriranje slobodno**” - jedna bijela mirna svjetlost (slika 22)

Slika 22

(5) Signalni znak “Manevriranje slobodno” dopušta manevarsku vožnju do sljedećega manevarskog signala, graničnoga kolosiječnog signala, signala kraj krnjeg kolosijeka ili do vozila na kolosijeku.

(6) Signalni znak “Manevriranje slobodno” vrijedi za jednu manevarsku vožnju.

(7) Signalni znak “Manevriranje slobodno” signaliziran manevarskim signalom za zaštitu voznog puta vrijedi za manevarsku vožnju samo tada kada glavni signal signalizira signalni znak “Stoj”.

(8) U osiguranome voznom putu svi manevarski signali za zaštitu voznog puta moraju signalizirati signalni znak “Manevriranje slobodno”. Na susjednim kolosijecima s kojih se može ugroziti osigurani vozni put ti signali moraju signalizirati signalni znak “Manevriranje zabranjeno”.

(9) Signalni znak “Manevriranje slobodno” za vučno vozilo bez pratitelja kod manevriranja vrijedi kao zapovijed za pokretanje. Ako ispred signala stoji više nezakvačenih vučnih vozila, signalni znak “Manevriranje slobodno” vrijedi samo za prvo vučno vozilo. Ako se na signalu pojavi signalni znak “Manevriranje zabranjeno” prije nego je vučno vozilo prošlo pokraj signala, znači da je ta vožnja opozvana.

Postupak kod neispravnosti manevarskog signala za zaštitu voznog puta

Članak 26.

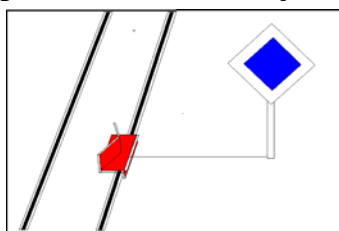
Kada je manevarski signal za zaštitu voznog puta neispravan ili kada signalizira nejasne signalne znakove, smatra se da signalizira signalni znak “Manevriranje zabranjeno”.

b) Signal iskliznice

Članak 27.

(1) Signal iskliznice označava njezin položaj i signalizira signalni znak kojim se zabranjuje manevriranje preko toga mjesta.

(2) Signalni znak “**Manevriranje zabranjeno**” - uspravna kvadratna plava ploča s bijelim rubom zakrenuta za 45 stupnjeva prevučena reflektirajućom materijom (slika 23)

Slika 23

(3) Redovan signalni znak signala iskliznice je signalni znak “Manevriranje zabranjeno”.

(4) Dopusštena vožnja preko iskliznice ne signalizira se.

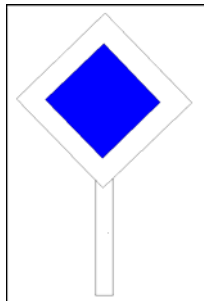
(5) Neispravan signal iskliznice mora se postaviti u položaj da signalizira signalni znak “Manevriranje zabranjeno”.

(6) Službena mjesta odnosno kolosijeka na kojima se signal na iskliznici mora noću osvijetliti određuje upravitelj infrastrukture ovisno o mjesnim prilikama, obujmu prometa i drugim razlozima u svezi sa sigurnošću prometa.

c) Signal okretnice

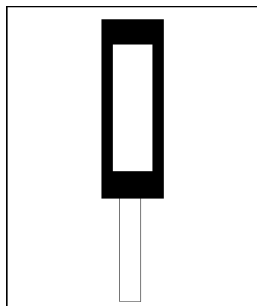
Članak 28.

- (1) Signal okretnice označava mjesto i njezin položaj i signalizira signalni znak kojim se zabranjuje ili dopušta vožnja na okretnicu ili s nje.
- (2) Signalni znak “**Manevriranje zabranjeno**” - uspravna kvadratna plava ploča s bijelim rubom zakrenuta za 45 stupnjeva prevučena reflektirajućom materijom (slika 24)

Slika 24

- (3) Signalni znak “**Manevriranje slobodno**” - uspravni bijeli pravokutnik prevučen reflektirajućom materijom na crnoj podlozi u oba smjera vožnje (slika 25)

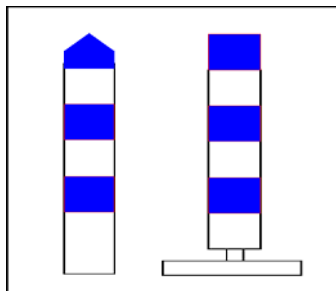
Slika 25

- (4) Redovan signalni znak signala okretnice je signalni znak “Manevriranje zabranjeno”.

d) Signal granica manevriranja

Članak 29.

- (1) Signal granica manevriranja označava mjesto na pružnom kolosijeku u kolodvorskom području do kojega se smiju obavljati manevarske vožnje iz kolodvora.
- (2) Signalni znak “**Granica manevarskih vožnji**” - stup ili ploča obojena naizmjenično plavim i bijelim poljima prevučenim reflektirajućom materijom (slika 26)

Slika 26

- (3) Signal granica manevriranja ne smije se ugrađivati u kolodvorima sa signalnom oznakom “Prilazni signal”.

SKRETNIČKI SIGNALI

Temeljne odredbe i signalni znakovi skretničkih signala

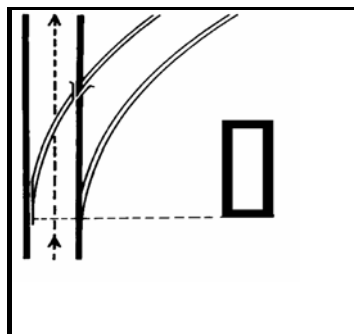
Članak 30.

- (1) Skretnički signali signaliziraju u kojem se položaju nalazi skretnica.
- (2) Skretnički signali mogu biti:
 - skretničke signalne crne kutije s mliječnobijelim staklima koje se noću osvijetljavaju u svojoj unutrašnjosti,
 - skretničke signalne crne kutije ili crne ploče s bijelim znakovima s reflektirajućom materijom ili bez nje.
- (3) Skretničke signale koji se noću osvijetljavaju ili skretničke signale s bijelim reflektirajućim znakovima moraju imati:
 - skretnice na pružnom kolosijeku,
 - skretnice na glavnim kolosijecima,
 - skretnice na sporednim kolosijecima na kojima se manevrira noću,
 - zaštitne skretnice koje nisu u ovisnosti s glavnim signalima.

Signalni znakovi jednostrukih skretnica

Članak 31.

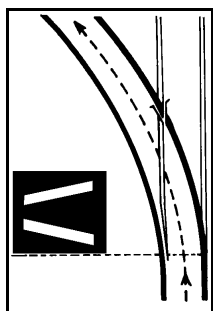
- (1) Signalni znak “Vožnja u pravac uz jezičak ili niz jezičak” - bijeli uspravni pravokutnik na crnoj podlozi u oba smjera vožnje (slika 27)

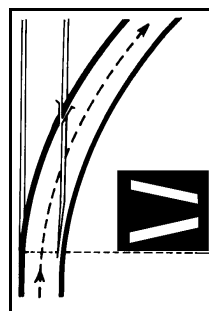
Slika 27

- (2) Signalni znak “Vožnja u skretanje”

- uz jezičak - bijela strelica na crnoj podlozi s vrhom okrenutim u smjeru skretanja (slike 28 i 29)

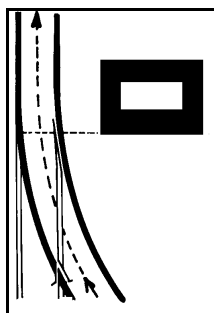

Slika 28

Slika 29

- niz jezičak - bijeli vodoravni pravokutnik na crnoj podlozi (slika 30)

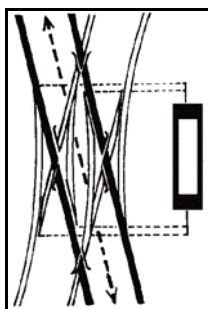

Slika 30

Signalni znakovi križnih skretnica

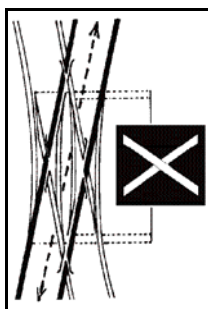
Članak 32.

(1) Signalni znak “Vožnja glavnim pravcem u oba smjera” - bijeli uspravni pravokutnik na crnoj podlozi u oba smjera vožnje (slika 31)

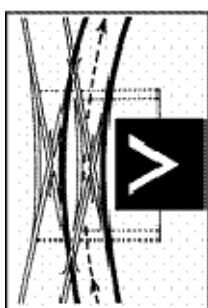
Slika 31

(2) Signalni znak “Vožnja za sporedni pravac u oba smjera” - bijeli kosi križ na crnoj podlozi u oba smjera vožnje (slika 32)

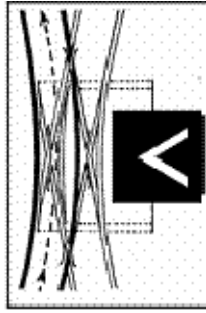
Slika 32

(3) Signalni znak “Vožnja u skretanje desno” - bijela strelica na crnoj podlozi s vrhom usmjerenim udesno (slika 33)

Slika 33

(4) Signalni znak “Vožnja u skretanje lijevo” - bijela strelica na crnoj podlozi s vrhom usmjerenim ulijevo (slika 34)

Slika 34

(5) Kod skretnica ugrađenih u razini podloge na industrijskim kolosijecima u lukama i tvorničkim halama skretnički signali ne moraju se ugrađivati.

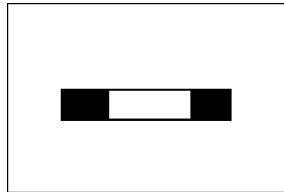
MEDNIK

Članak 33.

(1) Signal međnik signalizira mjesto između dvaju kolosijeka koji se spajaju do kojeg se smiju nalaziti vozila kako ne bi ugrožavala vožnju po susjednom kolosijeku.

(2) Vlak, manevarski sastav ili pružno vozilo, ako se na kolosijeku moraju zaustaviti, moraju stati ispred međnika.

(3) Signalni znak “**Međnik**” - **bijela vodoravno ugrađena gredica s crno obojenim krajevima; bijela boja može biti prevučena reflektirajućom materijom** (slika 35)

Slika 35

GRANICA ODSJEKA

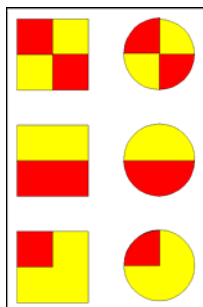
Članak 34.

(1) Signal granica odsjeka signalizira mjesto koje vozila moraju osloboditi ili zauzeti kako bi se omogućilo rukovanje signalima i skretnicama.

(2) Signal granica odsjeka kod skretnica signalizira mjesto koje vozila moraju osloboditi kako bi se omogućilo rukovanje skretnicama.

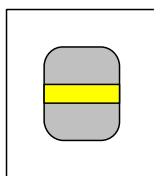
(3) Signalni znak “**Granica odsjeka**”

a) poklopac kablanske glave izoliranog odsjeka ili stupić obojen žuto-crveno (slika 36)

Slika 36

b) poklopac kućišta brojila osovine obojen srebrnastom bojom sa žutom trakom okomitom na kolosijek (slika 37)

Slika 37

(4) Okrugli ili četverokutni poklopac kabelaške glave izoliranog odsjeka ili vrh stupića podijeljen je na polja, od kojih svako polje odgovara jednoj tračnici odnosno izolaciji koja tu počinje ili završava.

(5) Polje koje odgovara izoliranoj tračnici obojeno je crveno, a polje koje odgovara neizoliranoj tračnici obojeno je žuto.

(6) Pojedine kombinacije za signalni znak “Granica odsjeka” ovisno o rasporedu izoliranih i neizoliranih tračnica prikazane su na slici 36.

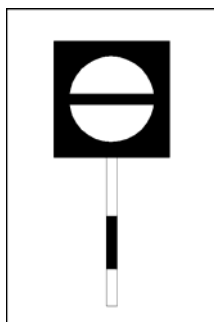
SIGNAL KRAJ KRNJEG KOLOSIJEKA

Članak 35.

(1) Signal kraj krnjeg kolosijeka signalizira kraj krnjeg kolosijeka.

(2) Stup signala kraj krnjeg kolosijeka obojen je s prednje strane naizmjenično bijelim i crnim poljima.

(3) Signalni znak “**Kraj krnjeg kolosijeka**” - crna kvadratna ploča s dva bijela polukruga prevučena reflektirajućom materijom (slika 38)

Slika 38

(4) Signal kraj krnjeg kolosijeka ugrađuje se na kraju krnjeg kolosijeka.

SIGNALI ZA OGRANIČENJE BRZINE

Temeljne odredbe o signalima za ograničenje brzine

Članak 36.

(1) Signalima za ograničenje brzine signalizira se ograničenje brzine na pruzi ili njezinu dijelu.

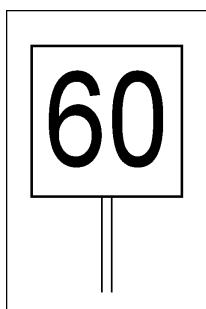
(2) Signalima za ograničenje brzine signaliziraju se i ograničene brzine preko skretnica na pruzi i glavnom prolaznom kolosijeku glede njihove konstrukcije i načina osiguranja, ako nisu signalizirane pokazivačima brzine.

(3) Mjesto na pruzi ili kolosijeku preko kojega se mora voziti ograničenom brzinom mora se signalizirati i predsignalizirati iz oba smjera.

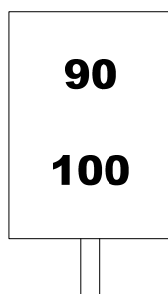
Signalni znakovi, svrha i uporaba signala za ograničenje brzine

Članak 37.

(1) Signalni znak “**Očekuj ograničenje brzine**” - bijela ploča u obliku kvadrata ili pravokutnika s jednim ili dva crna broja prevučena reflektirajućom materijom - predsignalna ploča (slike 39 i 40)

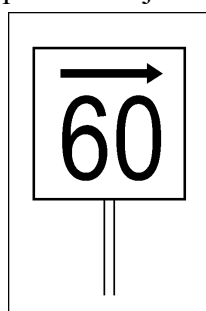
Slika 39

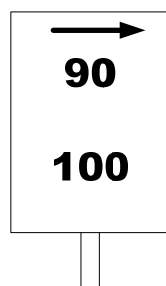
Slika 40

(2) Predsignalna ploča s jednim brojem vrijedi za sve vlakove. Na predsignalnoj ploči s dva broja donji dio vrijedi za vlakove s nagibnom tehnikom koja je ispravna i djelatna, a gornji broj vrijedi za sve ostale vlakove.

(3) Kada je predsignalna ploča ugrađena na zajedničkom dijelu pruge ispred rasputnice ili odvojnog kolodvora i kada vrijedi samo za jednu od odvojnih pruga, na njoj mora biti ucrtana crna strelica usmjerena prema odvojnoj pruzi za koju vrijedi (slike 41 i 42).

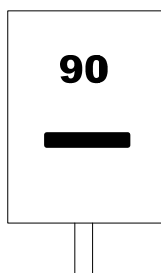

Slika 41

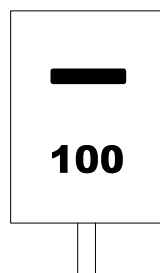

Slika 42

(4) Ukoliko na prugama na kojima voze vlakovi s nagibnom tehnikom ograničenje brzine postoji samo za jednu vrstu vlakova, dok druga vrsta vlakova vozi na tom dijelu pruge dopuštenom brzinom, na predsignalnu ploču upisuje se ograničena brzina i vodoravna crta za vlak za koji nema ograničenja brzine (slike 43 i 44).

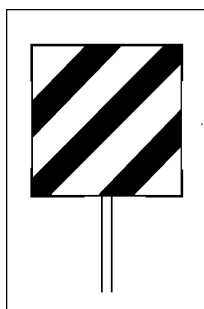

Slika 43

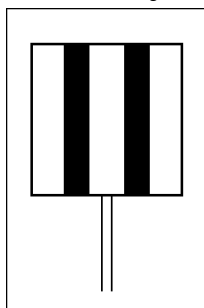
Slika 44

(5) Signalni znak "Početak ograničene brzine" - bijela kvadratna ploča s trima kosim crnim prugama naviše s lijeva na desno prevučena reflektirajućom materijom - početna ploča (slika 45)

Slika 45

(6) Signalni znak “Kraj ograničene brzine” - bijela kvadratna ploča s dvjema uspravnim crnim prugama prevučena reflektirajućom materijom - završna ploča (slika 46)

Slika 46

(7) Signalni znak “Očekuj ograničenje brzine” signalizira da se brzina prilagodi tako da se od signalnog znaka “Početak ograničene brzine” vozi brzinom koja je ispisana na predsignalnoj ploči. Brzina se smije povećati tada kada posljednje vozilo u vlaku prođe signalni znak “Kraj ograničene brzine”.

(8) Signalni znak “Početak ograničene brzine” signalizira početak dijela pruge od kojega se mora voziti brzinom označenom na predsignalnoj ploči.

(9) Signalni znak “Početak ograničene brzine” predsignalizira se signalnim znakom “Očekuj ograničenje brzine”.

(10) Signalni znak “Kraj ograničene brzine” signalizira mjesto na kojemu prestaje ograničena brzina.

(11) Kod uzastopnih ograničenih brzina, bez međuprostora s dopuštenom brzinom, početak uzastopne ograničene brzine smatra se krajem prethodne ograničene brzine i signalizira se samo signalnim znakom “Početak ograničene brzine”.

(12) Kada se na dijelu pruge na kojemu je signalizirana ograničena brzina, privremeno uvodi smanjena brzina, ona se signalizira signalima za laganu vožnju.

SIGNALI AUTOMATSKIH UREĐAJA NA PRIJELAZIMA

Članak 38.

(1) Ispravnost automatskih uređaja za osiguranje prometa na prijelazima, koje u rad uključuje nailazeći vlak, kontrolira se na dva načina:

a) kontrolnim svjetlosnim signalima ugrađenima pokraj kolosijeka na propisanoj udaljenosti ispred prijelaza,

b) kontrolnim uređajima s daljinskom kontrolom u zaposjednutome službenom mjestu.

(2) Kada je promet na prijelazima osiguran kontrolnim svjetlosnim signalima ugrađenima pokraj kolosijeka, ispred prijelaza ugrađuju se:

a) kontrolni svjetlosni signal i signal uključne točke,

b) pomoćni kontrolni svjetlosni signal.

(3) Kada je promet na prijelazima osiguran automatskim uređajima s daljinskom kontrolom u zaposjednutom službenom mjestu, pokraj kolosijeka ispred prijelaza ugrađuju se:

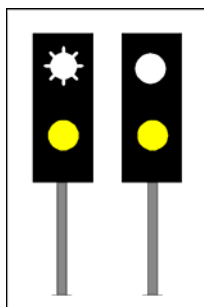
a) signal početak zaustavnog puta ispred željezničko-cestovnog prijelaza,

b) signal uključne točke s daljinskom kontrolom.

Kontrolni i pomoćni kontrolni svjetlosni signal

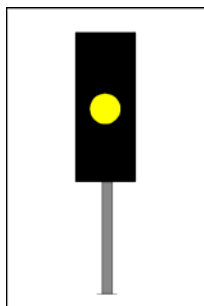
Članak 39.

(1) Signalni znak “Uređaj na željezničko-cestovnom prijelazu ispravan” - jedna bijela trepćuća ili bijela mirna svjetlost i ispod nje jedna žuta mirna svjetlost (slika 47)

Slika 47

(2) Signalni znak “Uređaj na željezničko-cestovnom prijelazu neispravan” - jedna žuta mirna svjetlost (slika 48)

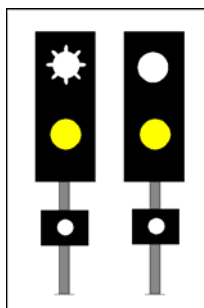

Slika 48

(3) Pomoćni kontrolni svjetlosni signal ugrađuje se između kontrolnoga svjetlosnog signala i prijelaza na pružnoj dionici na kojoj vlak ima zadržavanje između kontrolnoga svjetlosnog signala i prijelaza. Prije polaska vlaka pomoćni kontrolni svjetlosni signal mora biti uključen.

(4) Pomoćni kontrolni svjetlosni signal signalizira iste signalne znakove kao i kontrolni svjetlosni signal.

(5) Pomoćni kontrolni svjetlosni signal na stupu ima ugrađen bijeli krug na crnom polju prevučen reflektirajućom materijom (slika 49)

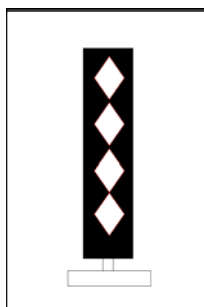
Slika 49

(6) Stupovi kontrolnih i pomoćnih kontrolnih svjetlosnih signala obojeni su s prednje strane sivom bojom.

Signalni uključne točke

Članak 40.

(1) Signalni znak “Uključna točka, očekuj kontrolni signal” - uspravna pravokutna crna ploča s četirima bijelim rombovima jednim ispod drugoga prevučenim reflektirajućom materijom (slika 50)

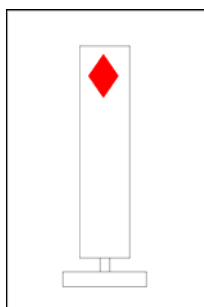
Slika 50

(2) Signalni znak “Uključna točka, očekuj kontrolni signal” znači da se mora motriti signalizira li kontrolni svjetlosni signal signalni znak “Uređaj na željezničko-cestovnom prijelazu ispravan” ili signalni znak “Uređaj na željezničko-cestovnom prijelazu neispravan”.

(3) Kada je uređaj ispravan, nakon prelaska prve osovine vlaka preko uključne točke na kontrolnom svjetlosnom signalu pojavljuje se signalni znak “Uređaj na željezničko-cestovnom prijelazu ispravan”, što znači da nema smetnji za daljnju vožnju preko prijelaza ako vlak u određenom vremenu prođe prijelaz.

(4) Kada se nakon prolaska pokraj signalnog znaka “Uključna točka, očekuj kontrolni signal” na kontrolnome svjetlosnom signalu ne pojavi signalni znak “Uređaj na željezničko-cestovnom prijelazu ispravan”, strojovođa mora postupiti kao da je prijelaz neosiguran.

(5) Signalni znak “**Uključna točka s daljinskom kontrolom**” - **uspravna pravokutna bijela ploča s jednim ili više crvenih rombova jednim ispod drugoga prevučeni reflektirajućom materijom** (slika 51)

Slika 51

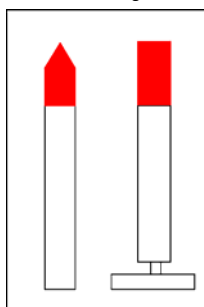
(6) Broj rombova označava za koliko je prijelaza uključna točka zajednička.

(7) Signalni znak “Uključna točka s daljinskom kontrolom” označava mjesto na kojemu je ugrađena uključna točka automatskog uređaja za osiguranje prijelaza i signalizira da vlak mora u određenom vremenu proći prijelaz. U suprotnom prijelaz se smatra neosiguranim.

Signal početak zaustavnog puta

Članak 41.

(1) Signalni znak “**Početak zaustavnog puta ispred željezničko-cestovnog prijelaza**” - **stup ili bijela ploča s crvenim vrhom prevučeni reflektirajućom materijom** (slika 52)

Slika 52

(2) Signalni znak "Početak zaustavnog puta ispred željezničko-cestovnog prijelaza" signalizira mjesto početka kočenja kako bi se vlak zaustavio ispred prijelaza kada je uređaj za osiguranje prijelaza neispravan.

Članak 42.

Sve odredbe propisane za željezničko-cestovne prijelaze vrijede i za pješačke prijelaze osigurane automatskim uređajima za osiguravanje prometa koje u rad uključuje vlak koji nailazi.

SIGNALI ZA ELEKTROVUČU

Članak 43.

(1) Signali za elektrovoču rabe se na elektrificiranim prugama i kolodvorima opremljenima stacionarnim uređajima za električno napajanje i njima se:

- a) signalizira vrstu elektrovočnog sustava,
- b) signalizira rukovanje oduzimačem struje,
- c) signalizira rukovanje glavnim prekidačem,
- d) štiti mjesto ili kolosijek preko kojega se elektrovočno vozilo ne smije kretati s podignutim oduzimačem struje,
- e) upozorava na električno napajanje vagona zbog predgrijavanja ili klimatiziranja.

(2) Signali za elektrovoču su plave kvadratne ploče s bijelim rubom u uspravnom položaju zakrenute za 45 stupnjeva i s ucrtanim bijelim oznakama. Ucrtane oznake su bijele pruge, likovi ili brojevi koji mogu biti prevučeni reflektirajućom materijom. Iznimno od prednjeg stavka, signalne ploče signala za priopćavanje nisu zakrenute za 45 stupnjeva.

(3) Signali za elektrovoču su:

- signali za priopćavanje,
- signali za rukovanje oduzimačima struje,
- signali za rukovanje glavnim prekidačima,
- signali za zaštitu,
- signali za upozorenje.

(4) Signali za priopćavanje su stalni, a signali za rukovanje glavnim prekidačima i rukovanje oduzimačima struje te signali za zaštitu i upozorenje mogu biti stalni ili prijenosni.

Signali za priopćavanje

Članak 44.

(1) Signalni znak "Istosmjerni sustav 3 kV" - bijeli broj 3 na plavoj ploči (slika 53)

Slika 53

(2) Signalni znak "Izmjenični sustav 25 kV, 50 Hz" - bijeli broj 25 na plavoj ploči (slika 54)

Slika 54

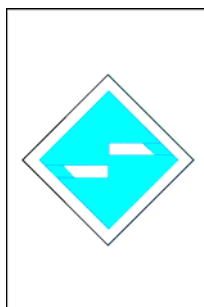
(3) U kolodvorima u kojima se sučeljavaju dva elektrovučna sustava, na kolosijecima iznad kojih je kontaktna mreža djelomično priključena na jedan i djelomično na drugi sustav ugrađuju se signali za priopćavanje ovisno o vrsti napona kojim se vozni vod napaja.

(4) Kada je vozni vod djelomično priključen na jedan, a djelomično na drugi elektrovučni sustav i kada je potrebno da se na takvim mjestima ugrađuju signali za rukovanje oduzimačima struje koji se odnose samo na elektrovučna vozila jednog sustava, pokraj signala ili ispod signala sa signalnim znakom "Podigni oduzimač struje" mora se ugraditi i odgovarajući signal za priopćenje koji signalizira na koji se elektrovučni sustav taj signal odnosi.

Signali za rukovanje oduzimačima struje

Članak 45.

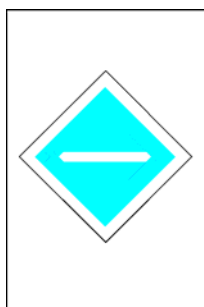
(1) Signalni znak "Pripremi se za spuštanje oduzimača struje" - **dvije bijele vodoravne pruge jedna ispod druge, i to gornja na desnoj, a donja na lijevoj polovici plave ploče** (slika 55)

Slika 55

(2) Signalni znak "Pripremi se za spuštanje oduzimača struje" upozorava strojovođu da nailazi na signalni znak "Spusti oduzimač struje" i da se mora pripremiti za njegovo spuštanje.

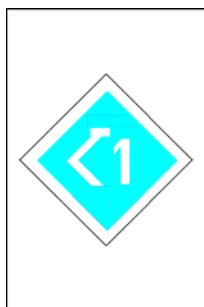
(3) Signalni znak "Spusti oduzimač struje" - **bijela vodoravna pruga preko sredine plave ploče** (slika 56)

Slika 56

(4) Signalni znak "Spusti oduzimač struje" označava mjesto početka voznog voda ispod kojega elektrovučno vozilo mora proći sa spuštenim oduzimačem struje.

(5) Signalni znak "Dopuštena vožnja s jednim podignutim oduzimačem struje" - **na plavoj ploči bijelim crtama shematski je prikazan podignuti laktasti oduzimač struje i pokraj njega bijela brojka 1** (slika 57)

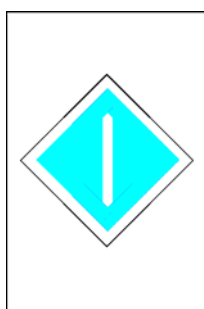
Slika 57

(6) Signalni znak “Dopuštena vožnja s jednim podignutim oduzimačem struje” ugrađuje se zajedno sa signalima koji signaliziraju signalne znakove “Isključi glavni prekidač” i “Uključi glavni prekidač” kod neutralnih sekcija kontaktne mreže kada specifična električna situacija to nalaže.

(7) Valjanost signalnog znaka “Dopuštena vožnja s jednim podignutim oduzimačem struje” traje do prvoga sljedećeg signala koji signalizira signalni znak “Podigni oduzimač struje”.

(8) Kada kod spregnutih garnitura elektromotornog vlaka ne postoji tehnička mogućnost da u cijelom sastavu ostane podignut jedan oduzimač struje, kod signalnog znaka “Dopuštena vožnja s jednim podignutim oduzimačem struje” moraju se spustiti svi oduzimači struje.

(9) Signalni znak “**Podigni oduzimač struje**” - bijela uspravna pruga preko sredine plave ploče (slika 58)

Slika 58

(10) Signalni znak “Podigni oduzimač struje” označava mjesto završetka voznog voda ispod kojega elektrovučno vozilo mora voziti sa spuštenim oduzimačem struje i ugrađuje se na mjestu od kojega elektrovučno vozilo smije voziti s podignutim oduzimačem struje.

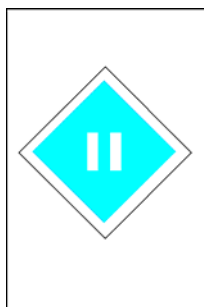
(11) Kada su signali za rukovanje oduzimačima struje postavljeni kao privremeni ili kada se ispred signala za rukovanje oduzimačima struje ne postavlja signalni znak “Pripremi se za spuštanje oduzimača struje”, o mjestu početka i završetka vožnje elektrovučnog vozila sa spuštenim oduzimačem struje osoblje vlaka mora se obavijestiti na propisan način.

(12) Kada strojovođa nije obaviješten o potrebi spuštanja oduzimača struje za vožnju preko kolodvorskog područja, vlak se mora zaustaviti ispred ulaznog signala, a strojovođa se mora obavijestiti o potrebi spuštanja oduzimača struje.

Signali za rukovanje glavnim prekidačima

Članak 46.

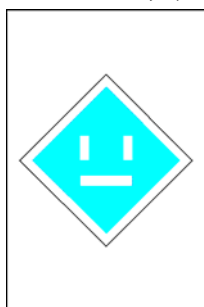
(1) Signalni znak “**Pripremi se za isključenje glavnog prekidača**” - dvije usporedne uspravne bijele pruge u sredini plave ploče (slika 59)

Slika 59

(2) Signalni znak “Pripremi se za isključenje glavnog prekidača” upozorava strojovođu elektrovoznog vozila da nailazi na signalni znak “Isključi glavni prekidač” i da se mora pripremiti za isključenje glavnog prekidača.

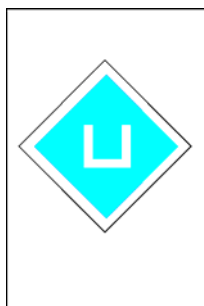
(3) Signalni znak “**Isključi glavni prekidač**” - bijela vodoravna pruga i iznad nje dvije bijele uspravne pruge na plavoj ploči (prekinuto slovo U) (slika 60)

Slika 60

(4) Signalni znak “Isključi glavni prekidač” označava mjesto na kojemu počinje neutralna sekcija kontaktne mreže ispod koje elektrovožno vozilo mora voziti s isključenim glavnim prekidačem.

(5) Signalni znak “**Uključi glavni prekidač**” - bijeli lik u obliku slova U na plavoj ploči (slika 61)

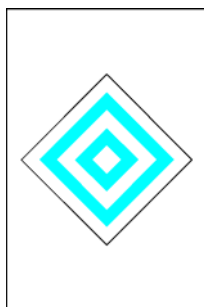
Slika 61

(6) Signalni znak “Uključi glavni prekidač” označava mjesto na kojemu završava neutralna sekcija kontaktne mreže od koje elektrovožno vozilo smije voziti s uključenim glavnim prekidačem.

Signali za zaštitu

Članak 47.

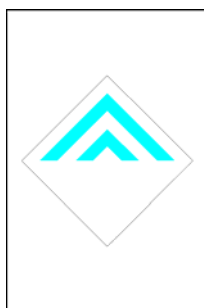
(1) Signalni znak “**Stoj za vozila s podignutim oduzimačem struje**” - bijeli kvadrat s naizmjeničnim plavim i bijelim okvirima (slika 62)

Slika 62

(2) Signalni znak “Stoj za vozila s podignutim oduzimačem struje” označava da je kolosijek od toga mjesta bez voznog voda odnosno da je u sljedećem odsjeku voznog voda napon isključen ili je sljedeći odsjek voznog voda neispravan pa je vozilu s podignutim oduzimačem struje zabranjena daljnja vožnja.

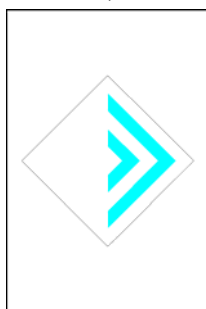
(3) Signalni znak “Stoj za vozila s podignutim oduzimačem struje za vožnju u pravac” - kvadrat čija je donja polovica bijela, a gornja polovica ima naizmjenične plave i bijele crte (slika 63)

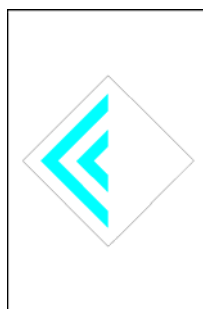
Slika 63

(4) Signalni znak “Stoj za vozila s podignutim oduzimačem struje za vožnju u pravac” označava zabranu vožnje na kolosijek bez voznog voda na koji se ulazi vožnjom u pravac.

(5) Signalni znak “Stoj za vozila s podignutim oduzimačem struje za vožnju u desno ili u lijevo” - kvadrat kod kojega je lijeva odnosno desna polovica bijela, a druga polovica ima naizmjenične plave i bijele crte (slike 64 i 65)

Slika 64

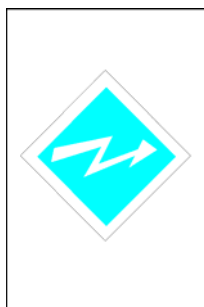
Slika 65

(6) Signalni znak “Stoj za vozila s podignutim oduzimačem struje za vožnju u desno ili u lijevo” označava zabranu vožnje na kolosijek bez voznog voda na koji se ulazi vožnjom u skretanje u desno kada je desna polovica kvadrata označena naizmjeničnim plavim i bijelim crtama odnosno u lijevo kada je lijeva polovica kvadrata označena naizmjeničnim plavim i bijelim crtama.

Signali za upozorenje

Članak 48.

(1) Signalni znak “Električni napon uključen” - na plavoj ploči izlomljena bijela vodoravna strelica (slika 66)

Slika 66

(2) Signalni znak “Električni napon uključen” označava da je uključeno električno napajanje putničkih vagona i da se zbog toga ne smiju razdvajati električni kabeli ili uključivati kabeli drugih vagona.

(3) Signal s tim signalnim znakom postavlja se u visini odbojnika na oba kraja vozila ili skupine vozila.

IV. SIGNALI NA VLAKU, MANEVARSKOJ LOKOMOTIVI I PRUŽNOM VOZILU

Signalni na vlaku

Članak 49.

(1) Čelni signal na vlaku signalizira čelo vlaka, a završni signal signalizira kraj vlaka. Tim signalima signalizira se smjer kretanja vlaka.

(2) Čelom vlaka smatra se prednja strana prvog vozila u vlaku u smjeru kretanja.

(3) Krajem vlaka smatra se stražnja strana posljednjeg vozila u vlaku u smjeru kretanja.

(4) Nezakvačena potiskivalica glede označavanja čela i kraja vlaka signalizira se kao poseban vlak.

Signalni znakovi čelnoga i završnog signala

Članak 50.

(1) Signalni znak “Čelo vlaka” - **tri bijele svjetlosti koje čine vrhove zamišljenog trokuta ili dvije bijele svjetlosti u istoj razini** (slike 67 i 68)

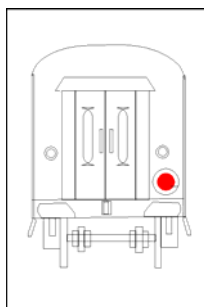

Slika 67

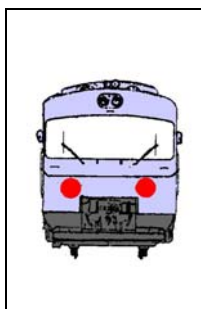
Slika 68

(2) Signalni znak “Kraj vlaka” - **jedna crvena okrugla ploča s bijelim rubom prevučena reflektirajućom materijom - završna ploča** (slike 69)

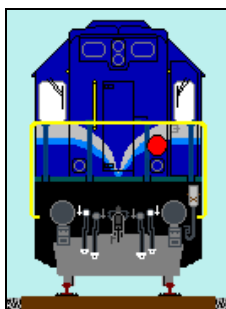

Slika 69

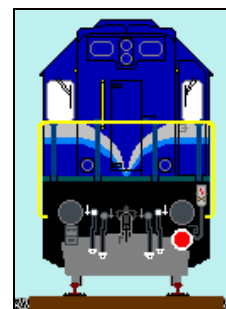
(3) Kod lokomotivskih vlakova, kod vlakova sastavljenih od motornih garnitura te kada je na kraju vlaka radna lokomotiva, kraj vlaka označava se **jednom ili dvjema crvenim svjetlostima u istoj razini ili završnom pločom** (slike 71, 72 i 73)

Slika 71

Slika 72

Slika 73

(4) Kada se na kraju garniture vlaka za prijevoz putnika nalazi putnički vagon s ugrađenim završnim signalom čija se signalna svjetiljka osvjetljava električno, uz završnu ploču kraj vlaka može se označiti jednom ili dvjema crvenim svjetlostima.

(5) Kada osim posljednjeg vagona i drugi vagoni u garnituri vlaka za prijevoz putnika ili kod motornog vlaka imaju ugrađene crvene svjetlosti, one moraju biti isključene. Kada to nije moguće, moraju se isključiti crvene svjetlosti na svim vagonima, motornim vagonima i prikolicama, a kraj vlaka obavezno se signalizira završnom pločom.

Članak 51.

(1) Svaki vlak mora biti signaliziran propisanim čelnim i završnim signalnim znakom.

(2) Kod guranih vlakova, umjesto čelnog signalnog znaka, radnik na čelu vlaka mora danju držati razvijenu signalnu zastavicu, a noću ručnu signalnu svjetiljku s bijelom svjetlošću, a lokomotiva koja gura vlak na stražnjoj strani mora imati signalni znak "Kraj vlaka".

(3) Vlak koji se potiskuje nezakvačenom potiskivalicom, za vrijeme potiskivanja mora imati na posljednjem vagonu signalni znak "Kraj vlaka", a također mora ga imati i potiskivalica.

(4) Kada se potiskivalica nakon potiskivanja vraća s pruge, mora biti signalizirana propisanim signalnim znakovima čelo i kraj lokomotivskog vlaka za odnosni vozni smjer.

(5) Kada za vrijeme vožnje vlaka na otvorenoj pruzi dođe do neispravnosti čelnog signala, vlak smije nastaviti vožnju do prvog kolodvora brzinom do 20 km/h.

(6) Kada se završna ploča tijekom putovanja vlaka izgubi ili ošteti, mora se nadomjestiti u prvom kolodvoru.

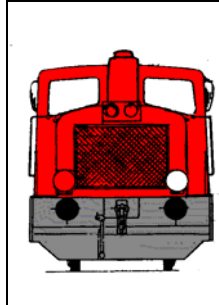
(7) Kada je kod lokomotiva i motornih vlakova završni svjetlosni signal neispravan, mora se nadomjestiti završnom pločom u prvom kolodvoru.

(8) Vučno vozilo koje iz depoa polazi preuzeti vlak i od vlaka odlazi u depo, u smjeru kretanja mora imati propisan čelni signalni znak.

Signal na manevarskoj lokomotivi

Članak 52.

- (1) Lokomotiva namijenjena za manevriranje mora se posebno označiti za vrijeme manevriranja u službenom mjestu.
- (2) Signalni znak “**Manevarska lokomotiva**” - na prednjoj i stražnjoj strani jedna bijela svjetlost (slika 74)

Slika 74

- (3) Kada vozna lokomotiva manevrira na čelu u smjeru kretanja ima signalni znak propisan za čelo vlaka.

Signali na pružnom vozilu

Članak 53.

Čelo i kraj pružnog vozila označava se kao vlak ili kao lokomotivski vlak.

V. SIGNALI KOLODVORSKOG OSOBLJA, OSOBLJA VLAKA I OSOBLJA PRUGE

Signalni znakovi kolodvorskog osoblja

Članak 54.

- (1) Signalni znakovi kolodvorskog osoblja namijenjeni su međusobnom sporazumijevanju osoblja koje sudjeluje kod vožnje vlakova, manevarskih sastava i pružnih vozila.
- (2) Signalni znakovi kolodvorskog osoblja daju se:
 - ručnom signalnom zastavicom crvene boje,
 - signalnom svjetiljkom,
 - signalnim loparićem,
 - usnom zviždaljkom.
- (3) Kolodvorsko osoblje koristi i signalna sredstva osoblja pruge.
- (4) U signalne znakove kolodvorskog osoblja spadaju:
 - signalni znakovi kod prijema i otpreme vlaka,
 - signalni znakovi kod manevriranja,
 - signalni znakovi kod provjere ispravnosti kočnica.

Članak 55.

Signalni znakovi kod prijema i otpreme vlaka

- (1) Signalnim znakovima kod prijema i otpreme vlaka daju se zapovijedi osoblju vlaka za pripremu za polazak vlaka, za polazak odnosno prolazak vlaka.
- (2) Signalni znakovi koje daje vlakopravno osoblje namijenjeni su za sporazumijevanje kod pripreme za polazak vlaka.
- (3) Ako je potrebno, vlakopravno osoblje rabi i druge signalne znakove propisane ovim pravilnikom.

(4) Signalne znakove za prijem i otpremu odnosno prolazak vlaka, prometnik vlakova danju daje signalnim loparićem, a noću ručnom signalnom svjetiljkom sa zelenom svjetlošću.

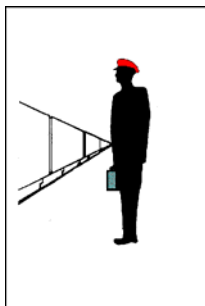
(5) Signalni znak “Na mjesta”

a) signalnim loparićem - **prometnik vlakova drži signalni loparić pod pazuhom širom površinom prema čelu i kraju vlaka** (slika 75)

Slika 75

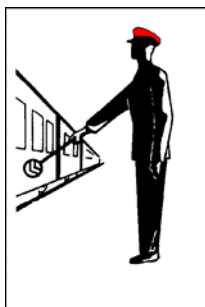
b) ručnom signalnom svjetiljkom - **prometnik vlakova drži ručnu signalnu svjetiljku sa zelenom svjetlošću okrenutom prema kraju vlaka** (slika 76)

Slika 76

(6) Signalni znak “Priprema za polazak”

a) signalnim loparićem - **prometnik vlakova drži signalni loparić ispruženom rukom koso nadolje prema vlaku tako da šira površina loparića bude okrenuta prema čelu i kraju vlaka** (slika 77)

Slika 77

b) ručnom signalnom svjetiljkom - **prometnik vlakova drži ručnu signalnu svjetiljku podignutu u visini grudi tako da prema kraju vlaka pokazuje zelenu svjetlost, a naizmjenično prema kraju i čelu vlaka ako se ne nalazi u blizini vučnog vozila** (slika 78)

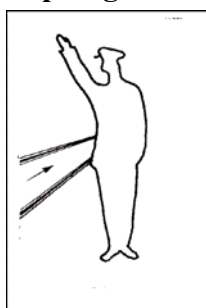
Slika 78

c) usnom zviždaljkom - **uz dnevni ili noćni signalni znak prometnik vlakova daje jedan dugi zvižduk:**

(7) Signalni znak “Spremno za polazak”

- dnevni znak - **vlakopratitelji drže ruku podignutu uvis** (slika 79)

Slika 79

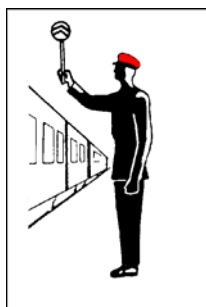
- noćni znak - **vlakopratitelji drže uvis podignutu ručnu signalnu svjetiljku s bijelom svjetlošću** (slika 80)

Slika 80

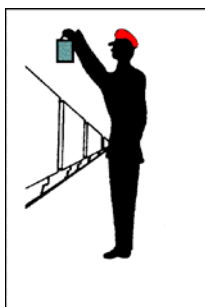
(8) Signalni znak “Polazak”

a) signalnim loparićem - **prometnik vlakova digne okomito iznad glave signalni loparić širom površinom prema čelu vlaka** (slika 81)

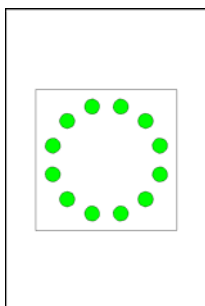
Slika 81

b) ručnom signalnom svjetiljkom - **prometnik vlakova digne iznad glave ručnu signalnu svjetiljku okrenutu zelenom svjetlošću prema čelu vlaka** (slika 82)

Slika 82

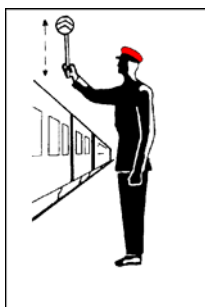
c) svjetlosnim signalom - **kružnica svjetlećih zelenih žarulja na izlaznom signalu** (slika 83)

Slika 83

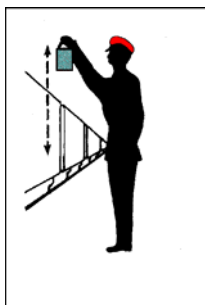
(9) Signalni znak **“Prolazak slobodan”**

a) signalnim loparićem - **prometnik vlakova iznad glave u jednakim razmacima podiže i spušta signalni loparić širom površinom prema dolazećem vlaku** (slika 84)

Slika 84

b) ručnom signalnom svjetiljkom - **prometnik vlakova iznad glave u jednakim razmacima podiže i spušta ručnu signalnu svjetiljku okrenutu zelenom svjetlošću prema dolazećem vlaku** (slika 85)

Slika 85

(10) Signalni znak **“Udi”** - **dva kratka i jedan dugačak zvižduk zviždaljkom ili sirenom:**

Članak 56.

(1) Signalnim loparićem ili ručnom signalnom svjetiljkom sa zelenom svjetlošću vlak smije otpremiti samo službujući prometnik vlakova.

- (2) Signalni znak "Na mjestu" i "Priprema za polazak" znači zapovijed vlakopratnom osoblju da pripremi vlak za polazak, a kada je vlak spreman za polazak, da daje signalni znak "Spremno za polazak". Ti signalni znakovi istodobno upozoravaju osoblje vučnog vozila da očekuju zapovijed za polazak.
- (3) Signalne znakove "Na mjestu", "Priprema za polazak", "Polazak" i "Prolazak slobodan" prometnik vlakova daje s takva mjesta na kolodvorskom prostoru da ga osoblje vlaka može vidjeti i razumjeti dane signalne znakove.
- (4) Signalnim znakom "Na mjestu" prometnik vlakova upozorava osoblje vlaka da predstoji njegov polazak. Nakon toga signalnog znaka vlakopratelji zauzimaju svoja mjesta, a kod vlakova za prijevoz putnika pozivaju i putnike u vlak.
- (5) Kada prometnik vlakova ustanovi da je vlakopratno osoblje postupilo prema danome signalnom znaku "Na mjestu", daje signalni znak "Priprema za polazak". Taj signalni znak za osoblje vlaka znači da vlak mora biti spreman za polazak.
- (6) Ako je vlak spreman za polazak, vlakopratelji, počevši od završnoga prema prvome daju signalni znak "Spremno za polazak".
- (7) Nakon primljenog signalnog znaka "Spremno za polazak" prometnik vlakova daje signalni znak "Polazak", a kada se vlak pokrene, signalni loparić ili ručnu signalnu svjetiljku vraća u položaj koji odgovara signalnom znaku "Na mjestu".
- (8) Ako na dani signalni znak "Polazak" strojovođa ne pokrene vlak, prometnik vlakova mora poći prema vučnom vozilu dajući i dalje taj signalni znak i prema potrebi riječima izdati zapovijed za polazak.
- (9) Kod motornih vlakova za prijevoz putnika na kojima je otvaranje i zatvaranje vrata usklađeno s izmjenom putnika i strojovođa može prije polaska vlaka putem odgovarajućih pokazivača utvrditi da su vrata za ulazak odnosno izlazak putnika zatvorena ne daje se signalni znak "Spremno za polazak". Zatvorena vrata tada znače da je vlak spreman za polazak. U registru željezničkih vozila navodi se koje serije motornih vlakova ispunjavaju uvjete za nedavanje signalnoga znaka "Spremno za polazak".
- (10) Dani signalni znak "Polazak" prometnik vlakova opoziva davanjem signalnog znaka "Stoj".
- (11) Kada se vlak nakon polaska iznimno zaustavi na kolodvorskom području, a nastavlja započetu vožnju, prometnik vlakova mora ponoviti zapovijed za polazak.
- (12) Kada postoji mogućnost da na signalni znak "Polazak" krene vlak kojemu taj signalni znak nije dan, prometnik vlakova istodobno s davanjem signalnog znaka "Polazak" mora izgovoriti i broj vlaka koji se otprema ili zapovijed za polazak dati neposredno strojovođi.
- (13) Strojovođa ne smije pokrenuti vlak ako sumnja da je signalni znak "Polazak" dan drugom vlaku.
- (14) Vlak koji se u kolodvoru zadržava te vlak koji po voznom redu prolazi kolodvor bez zadržavanja, prometnik vlakova dočekuje stojeći mirno, danju bez signalnog loparića, a noću s ručnom signalnom svjetiljkom u spuštenu položaju, sa zelenom svjetlošću okrenutom prema vlaku koji dolazi odnosno prolazi.
- (19) Vlaku koji kroz kolodvor prolazi iznimno ili po zapovijedi, daje se signalni znak "Prolazak slobodan".
- (20) Signalni znak "Polazak" kružnicom svjetlećih zelenih žarulja na izlaznom signalu ne smije se rabiti za otpremu vlakova za prijevoz putnika. Iznimke odobrava upravitelj infrastrukture.
- (21) Iznimno, prometnik vlakova signalni znak "Priprema za polazak" može dati samo zviždalkom, a zapovijed za polazak usmeno.
- (22) U službenim mjestima gdje nema prometnika vlakova, kod vlaka koji je stao na otvorenoj pruzi i kod vlaka za prijevoz putnika kod kojega se s jednog mjesta rukuje vratima, o polasku vlaka odlučuje strojovođa.

(23) Signalni znak "Uđi" daje prometnik vlakova ili po njegovoj zapovijedi kolodvorski radnik odnosno strojovođa vlaka koji se nalazi u kolodvoru osoblju vlaka koji je zaustavljen ispred signalne oznake "Prilazni signal" ili ispred ulazne skretnice.

Članak 57.

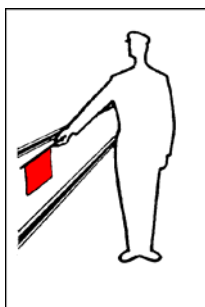
Signalni znakovi kod manevriranja

(1) Signalnim znakovima kod manevriranja zapovijeda se pokretanje u određenom smjeru, reguliranje brzine te zaustavljanje manevarskog sastava. Ti signalni znakovi rabe se i za obavještanje strojovođe o nastavku vožnje ili zaustavljanju vlaka.

(2) Manevarsko i skretničko osoblje rabi vidne i čujne signalne znakove za sporazumijevanje kod manevriranja i vožnji vlakova.

(3) Signalni znak "Lagano"

- dnevni znak: **držati koso naniže razvijenu signalnu zastavicu, a uz to dati jedan produženi zvižduk usnom zviždalcem, naizmjenično visok i dubok:** (slika 86)

Slika 86

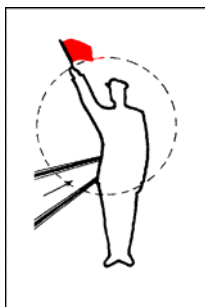
- noćni znak: **držati signalnu svjetiljku s bijelom svjetlošću u visini grudi, a uz to dati jedan produženi zvižduk usnom zviždalcem, naizmjenično visok i dubok:** (slika 87)

Slika 87

(4) Signalni znak "Stoj"

- dnevni znak: **mahanje u krug signalnom zastavicom, a uz to i davanje najmanje pet kratkih zvižduka usnom zviždalcem:** ●●●●● (slika 88)

Slika 88

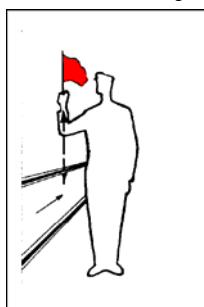
- noćni znak: **mahanje u krug signalnom svjetiljkom s crvenom ili bijelom svjetlošću, a uz to i davanje najmanje pet kratkih zvižduka usnom zviždalcem:** ●●●●● (slika 89).

Slika 89

(5) Signalni znak "Naprijed"

- dnevni znak: **mahanje razvijenom signalnom zastavicom gore - dolje u duljim potezima, a uz to dati i jedan dugački zvižduk usnom zviždaljkom: [crni kvadrat] (slika 90)**

Slika 90

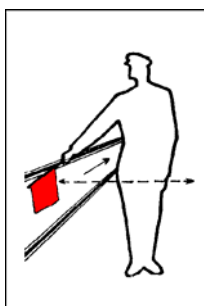
- noćni znak: **mahanje signalnom svjetiljkom s bijelom svjetlošću gore - dolje u duljim potezima, a uz to dati i jedan dugački zvižduk usnom zviždaljkom: [crni kvadrat] (slika 91)**

Slika 91

(6) Signalni znak "Natrag"

- dnevni znak: **mahanje razvijenom signalnom zastavicom lijevo - desno u duljim potezima, a uz to davanje dva dugačka zvižduka usnom zviždaljkom: [crni kvadrat] [crni kvadrat] (slika 92)**

Slika 92

- noćni znak: **mahanje signalnom svjetiljkom s bijelom svjetlošću lijevo - desno u duljim potezima, a uz to davanje dva dugačka zvižduka usnom zviždaljkom:**

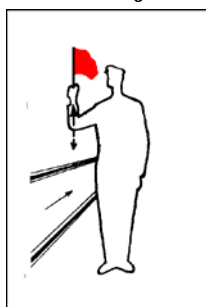
[crni kvadrat] [crni kvadrat] (slika 93)

Slika 93

(7) Signalni znak “Malo naprijed”

- dnevni znak: **mahanje razvijenom signalnom zastavicom gore - dolje u kratkim potezima, a uz to dati jedan kratki zvižduk usnom zviždalkom: ●** (slika 94)

Slika 94

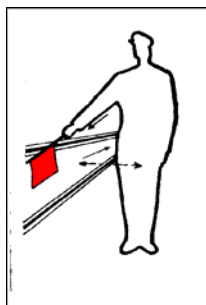
- noćni znak: **mahanje signalnom svjetiljkom s bijelom svjetlošću gore - dolje u kratkim potezima, a uz to dati jedan kratki zvižduk usnom zviždalkom: ●** (slika 95)

Slika 95

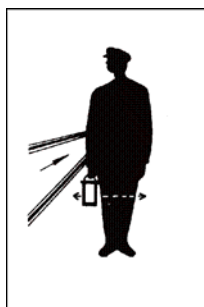
(8) Signalni znak “Malo natrag”

- dnevni znak: **mahanje razvijenom signalnom zastavicom lijevo - desno u kratkim potezima, a uz to davanje dva kratka zvižduka usnom zviždalkom: ●●** (slika 96)

Slika 96

- noćni znak: **mahanje signalnom svjetiljkom s bijelom svjetlošću lijevo - desno u kratkim potezima, a uz to davanje dva kratka zvižduka usnom zviždalkom: ●●** (slika 97)

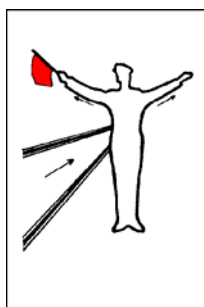

Slika 97

(9) Signalni znak “Odbačaj”

- dnevni znak: **mahnuti razvijenom signalnom zastavicom i slobodnom rukom koso prema gore, a uz to dati jedan kratki i jedan dugački zvižduk usnom zviždaljkom:**

- (slika 98)

Slika 98

- noćni znak: **mahnuti signalnom svjetiljkom s bijelom svjetlošću koso prema gore, a uz to dati jedan kratki i jedan dugački zvižduk usnom zviždaljkom: ● (slika 99)**

Slika 99

Članak 58.

- (1) Signalnim znakom “Lagano” zapovijeda se strojovođi da smanji brzinu i očekuje davanje signalnog znaka “Stoj” ili vožnju smanjenom brzinom.
- (2) Za zaštitu mjesta i vozila na kolodvorskom području, kolodvorsko osoblje rabi crveni i zeleni signalni lopar, a po potrebi i ručne signalne znakove.
- (3) Signalni znak “Stoj” može se kod opasnosti dati bilo kakvim sredstvom.
- (4) Signalni znak “Stoj” signaliziran ručnim signalnim sredstvom daje se na udaljenosti zaustavnog puta ispred mjesta koje se štiti.
- (5) Signalnim znakom “Naprijed” i “Malo naprijed” zapovijeda se osoblju na vučnom vozilu manevarska vožnja:
 - a) u smjeru zaposjednute upravljačnice kod vučnih vozila s upravljačnicom na oba kraja,
 - b) u smjeru “duljeg kraja” kod vučnih vozila s jednom upravljačnicom,
 - c) kod vučnih vozila s upravljačnicom u sredini vozni smjer određuje se dogovorno ili se zapovijedi daju usmeno.

(6) Kada se signalizira manevarsko kretanje vlaku, signalni znak "Naprijed" daje se kod manevarske vožnje vučom, a signalni znak "Natrag" kod manevarske vožnje guranjem.

(7) Signalnim znakom "Odbačaj" zapovijeda se odbacivanje jednoga ili više vozila.

Članak 59.

Signalni znakovi kod provjere ispravnosti kočnica

(1) Signalni znakovi kod provjere ispravnosti kočnica namijenjeni su za sporazumijevanje osoblja koje provjerava ispravnost kočnica na vlakovima, manevarskim sastavima i pružnim vozilima.

(2) Signalni znakovi kod provjere ispravnosti kočnica daju se ručnim signalnim sredstvima.

(3) Kod provjere ispravnosti kočnica može se sporazumijevati i drugim sredstvima sporazumijevanja.

(4) Signalni znak "Poziv na probu kočenja" - tri kratka i jedan dugačak zvižduk zviždaljkom ponavljati više puta: ●●● ■■■■

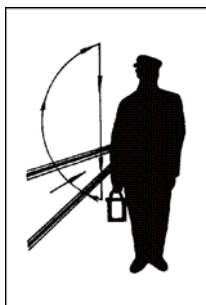
(5) Signalni znak "Zakoči"

- dnevni znak - **sklapati više puta ruke iznad glave licem prema strojovođi (slika 100)**

Slika 100

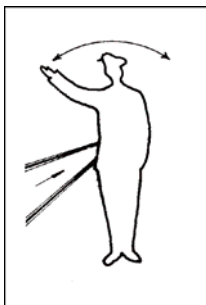
- noćni znak - **signalnu svjetiljku s bijelom svjetlošću okrenutu prema strojovođi podizati više puta u luku do glave i okomito je spuštati naniže (slika 101)**

Slika 101

(6) Signalni znak "Otkoči"

- dnevni znak - **mahati u polukrugu rukom iznad glave licem prema strojovođi (slika 102)**

Slika 102

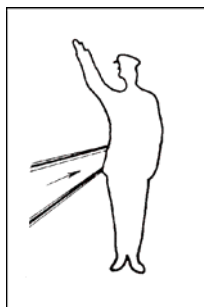
- noćni znak - **mahati u polukrugu iznad glave signalnom svjetiljkom s bijelom svjetlošću okrenutom prema strojovođi (slika 103)**

Slika 103

(7) Signalni znak **“Proba kočenja završena”**

- dnevni znak - **ruku podići uvis, licem okrenutim prema strojivođi** (slika 104)

Slika 104

- noćni znak - **uvis podići signalnu svjetiljku s bijelom svjetlošću okrenutom prema strojivođi** (slika 105)

Slika 105

(8) Signalni znakovi kod provjere ispravnosti kočnica daju se tako da ih osoblje vučnog vozila može jasno vidjeti.

(9) Prema potrebi vlakopravno osoblje mora prenositi odgovarajuće signalne znakove za provjeru ispravnosti kočnica.

Signali osoblja pruge

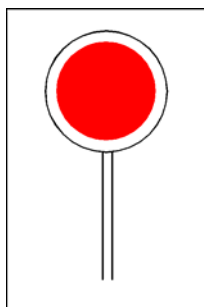
Članak 60.

(1) Signalima osoblja pruge signalizira se neprohodnost ili smanjena brzina na pruzi ili kolosijeku.

(2) Signalni znakovi osoblja pruge daju se signalnom svjetiljkom, signalnim loparom. Osoblje pruge koristi i signalne znakove kod manevriranja.

(3) Signalni znak **“Stoj”**

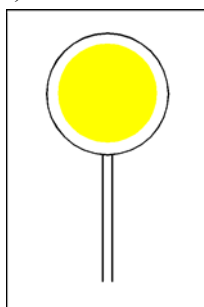
- signalnim loparom, dnevni i noćni znak: **crveni signalni lopar s bijelim rubom prevučen reflektirajućom materijom** (slika 106)

Slika 106

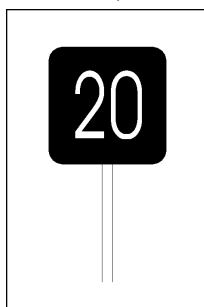
(4) Signalni znak “**Lagano**”

- signalnim loparom, dnevni i noćni znak: **žuti signalni lopar s bijelim rubom prevučen reflektirajućom materijom** (slika 107)

Slika 107

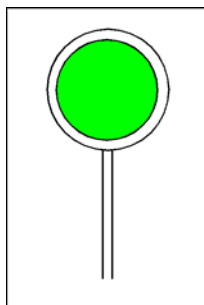
(5) Signalni znak “**Početak lagane vožnje**” - **bijela brojka na crnoj četverokutnoj ploči prevučena reflektirajućom materijom** (slika 108)

Slika 108

(6) Signalni znak “**Opozivni signal**”

- signalnim loparom, dnevni i noćni znak: **zeleni signalni lopar s bijelim rubom prevučen reflektirajućom materijom** (slika 109)

Slika 109

Članak 61.

(1) Signalni znak “**Stoj**” signaliziran crvenim signalnim loparom rabi se za zaštitu neprohodnog mjesta na pruzi ili kolosijeku.

- (2) Signalni znak "Stoj" signaliziran crvenim signalnim loparom označava da na pruži ili kolosijeku postoji smetnja koja ugrožava daljnju vožnju i da se vlak, manevarski sastav ili pružno vozilo mora zaustaviti ispred lopara.
- (3) Signalni znak "Stoj" signaliziran crvenim signalnim loparom na pruži mora se predsignalizirati signalnim znakom "Lagano" postavljanjem žutoga signalnog lopara na udaljenost zaustavnog puta ispred crvenog lopara.
- (4) Vlak, manevarski sastav ili pružno vozilo moraju se zaustaviti ispred postavljenoga signalnog znaka "Stoj".
- (5) Signalni znak "Stoj" signaliziran crvenim signalnim loparom postavlja se na propisanoj udaljenosti ispred neprohodnog mjesta.
- (6) Kada se signalni znak "Stoj" mora davati ili postaviti u tunelu ili na mostu, a vlak bi morao djelomično stajati u tunelu ili na mostu, mora se davati ili postaviti na propisanoj udaljenosti ispred tunela ili mosta.
- (7) Kada zbog nastale opasnosti neprohodno mjesto nije moguće zaštititi na propisan način, radnik žurno kreće u susret vlaku, manevarskom sastavu ili pružnom vozilu neprekidno dajući signalni znak "Stoj".
- (8) Signalni znak "Stoj" mora se davati ili postaviti:
- kada je zbog stanja pruge ili smetnje ugrožena sigurnost prometa,
 - kada je vlak pušten na zatvoreni kolosijek, a osoblje o tome nije bilo obaviješteno,
 - kada vlak koji dolazi ugrožava osobe ili cestovna vozila,
 - kada se na vlaku primijeti neispravnost ili nedostatak koji bi mogao ugroziti njegovu daljnju vožnju,
 - kada se prije prolaska vlaka čija je vožnja objavljena zvonovnim signalnim znakom, ili prije prolaska manevarskog sastava odnosno pružnog vozila otpremljenoga iz kolodvora, na pruži čuo signalni znak za objavljivanje vožnje vlaka iz suprotnog smjera po istom kolosijeku,
 - ispred signalnog stupa ili na signalni stup neosvijetljenog glavnog svjetlosnog signala, osim kod prostornih signala automatskoga pružnog bloka i automatske odjavnice.
- (9) Crveni signalni lopar postavlja se s obiju strana neprohodnog mjesta bez obzira voze li vlakovi po tome kolosijeku iz jednoga ili iz obaju smjerova i vrijedi kod dvokolosiječnih i usporednih pruga, a kod kolodvorskih kolosijeka samo za onaj kolosijek koji je označen tim signalnim znakom. Kada se crveni signalni lopar ne može postaviti pokraj kolosijeka za koji vrijedi, postavlja se u sredinu kolosijeka.
- (10) Da se ne bi ometale vožnje po susjednim kolosijecima, kada se na usporednim ili dvokolosiječnim prugama, ili u kolodvorima crveni signalni lopar postavlja samo za jedan kolosijek, pokraj susjednih kolosijeka usporedno s tim loparom mora se postaviti opozivni zeleni signalni lopar.
- (11) Kada se zbog nastale smetnje mora zaštititi neprohodno mjesto, a zaštitu postavlja jedan radnik, neprohodno mjesto zaštićuje se u prvom redu iz smjera iz kojega se očekuje vlak.
- (12) Crveni signalni lopar rabi se u kolodvorima:
- za označavanje potpune neprohodnosti jednoga ili više kolosijeka, i to:
 - kada je neprohodan samo jedan kolosijek, crveni signalni lopar postavlja se s obiju strana neprohodnog mjesta u sredinu kolosijeka usporedno s međnikom,
 - kada su neprohodna dva ili više susjednih kolosijeka, neprohodni kolosijeci se štite postavljanjem jednoga crvenog signalnog lopara usporedno s međnikom prvoga susjednoga prohodnog kolosijeka. Na isti način zaštićuje se i druga strana neprohodnog mjesta.
 - za zabranjivanje izlaska vlaka, manevarskog sastava ili pružnog vozila iz kolodvora zbog neprohodnosti pruge. Crveni signalni lopar postavlja se u sredinu kolosijeka iza posljednje

izlazne skretnice. Kada se u kolodvoru mora manevrirati preko izlazne skretnice, crveni signalni lopar postavlja se usporedno sa signalom granica manevriranja.

c) za zaštićivanje neprohodnog mjesta ili vozila na kolosijeku koja se ne smiju pokretati, a postavlja se s obiju strana neprohodnog mjesta ili vozila.

(13) Kada zbog neprohodnog mjesta nije moguć ulazak na bilo koji kolosijek ili posebno područje, crveni signalni lopar postavlja se s obiju strana kolodvora na propisanoj udaljenosti ispred prve ulazne skretnice i predsignalizira se žutim signalnim loparom.

(14) Žutim signalnim loparom na otvorenoj pruzi predsignaliziraju se lagana vožnja ili crveni signalni lopar.

(15) Ako lagana vožnja nije uvedena, a nastane iznenadna potreba za vožnjom smanjenom brzinom, radnik mora žurno krenuti u susret dolazećem vlaku, manevarskom sastavu ili pružnom vozilu neprekidno dajući signalni znak "Stoj" te nakon zaustavljanja usmeno obavijestiti o laganoj vožnji strojovođu.

(16) Mjesto na pruzi ili kolosijeku preko kojega se mora voziti smanjenom brzinom zaštićuje se iz obaju smjerova.

(17) Na usporednim jednokolosiječnim prugama, ako u smjeru vožnje s desne strane između kolosijeka nema dosta mjesta, signalni znakovi za laganu vožnju moraju se postaviti na vanjsku stranu kolosijeka za koji vrijede.

(18) Kada je na usporednim prugama žuti signalni lopar postavljen samo za jedan kolosijek, pokraj drugih kolosijeka usporedno s tim loparom moraju se postaviti zeleni signalni lopari.

(19) Kada se na pružnom kolosijeku moraju signalizirati dvije ili više uzastopnih laganih vožnji različitih brzina bez međuprostora na ispravnom kolosijeku, ili ako je međuprostor manji od 1300 m, takve lagane vožnje za svaki smjer vožnje signaliziraju se jednim signalnim znakom "Lagano".

(20) Za postavljanje jednoga ili više signalnih znakova "Početak lagane vožnje" vrijedi sljedeće:

a) kada je duljina kolosijeka na kojemu se uvode uzastopne lagane vožnje do 1500 m, za taj dio kolosijeka za svaki smjer vožnje postavlja se po jedna signalna ploča sa signalnim znakom "Početak lagane vožnje" kojim je označena manja smanjena brzina,

b) kada je duljina kolosijeka na kojem se uvode uzastopne lagane vožnje veća od 1500 m, za svaki smjer vožnje postavlja se potreban broj signalnih ploča sa signalnim znakovima "Početak lagane vožnje".

(21) Kada se lagana vožnja uvodi na glavnim prolaznim kolosijecima ili na otvorenoj pruzi odmah iza kolodvora i kada bi se žuti signalni lopar morao postaviti u kolodvoru, on se postavlja ispred prve ulazne skretnice.

(22) Žuti signalni lopar ne postavlja se u kolodvoru kada se lagana vožnja uvodi na drugim glavnim i sporednim kolosijecima. Lagana vožnja na tim kolosijecima signalizira se samo signalnim znakom "Početak lagane vožnje" koji se postavlja pokraj međnika uz kolosijek za koji vrijedi. Signalizirana brzina vrijedi od toga međnika do međnika na drugom kraju kolosijeka.

(23) O uvedenim laganim vožnjama moraju se pravodobno obavijestiti sva službena i radna mjesta kojih se one tiču.

(24) Signalni znak "Opozivni signal" - zeleni signalni lopar, namijenjen je za opoziv signala lagane vožnje, a u određenim slučajevima i crvenoga i žutoga signalnog lopara.

(25) Signalni znak "Opozivni signal" označava mjesto od kojega prestaje lagana vožnja. Nakon prolaska posljednjeg vozila pokraj toga signalnog znaka, daljnja vožnja smije se nastaviti najvećom dopuštenom brzinom.

Signalni znakovi osoblja vučnog vozila

Članak 62.

(1) Signalnim znakovima osoblja vučnog vozila daju se kod vlaka zapovijedi i upozorenja vlakopratnomu, kolodvorskomu i pružnom osoblju, a u nekim prilikama i drugim osobama.

- (2) Pojedini signalni znakovi osoblja vučnog vozila rabe se i kod manevarskih vožnji.
- (3) Signalni znakovi osoblja vučnog vozila daju se sirenom vučnog vozila.
- (4) Signalni znak **“Pazi” - jedan dugačak zvuk:** ■■■■■
- (5) Signalni znak **“Opasnost, koči” - najmanje pet kratkih zvukova brzo jedan za drugim:**
●●●●●
- (6) Signalni znak **“Popusti kočnice” - jedan dugačak i dva kratka zvuka:** ■■■■■ ●●
- (7) Kod vlakova s dvjema lokomotivama na čelu vlaka potrebne signalne znakove daje osoblje u prvoj lokomotivi, a kod vlakova s dvjema potiskivalicama osoblje u posljednjoj potiskivalici, osim signalnog znaka “Opasnost, koči”, koji kod nastale potrebe daje osoblje vučnog vozila koje prvo primijeti opasnost. Istim načinom signalne znakove daje strojovođa motorne garniture.
- (8) Kod guranih vlakova vlakopratiitelj prvog vagona na čelu vlaka daje usnom zviždaljkom signalni znak “Pazi”.

Članak 63.

- (1) Signalni znak “Pazi” osoblje vučnog vozila mora dati kada je to u interesu opće sigurnosti željezničkog prometa, drugih sudionika u prometu i trećih osoba, a posebice:
- ispred signalne oznake “Prilazni signal”,
 - ispred signalne oznake “Pazi, željezničko-cestovni prijelaz”,
 - ispred signalne oznake “Mjesto rada na pruži”,
 - ispred prijelaza koji nije osiguran uređajem za osiguravanje prijelaza te ispred prijelaza čiji uređaj za osiguravanje nije ispravan ili prijelaz iznimno nije zaposjednut,
 - prije ulaska u tunel, prije nailaska na most ili vijadukt te prije napuštanja tunela, mosta ili vijadukta,
 - ispred signalne oznake “Početak potiskivanja” i “Završetak potiskivanja”,
 - više puta za vrijeme smanjene vidljivosti ili ispred objekata koji sprečavaju vidik,
 - dvaput, nakon zaustavljanja vlaka ispred glavnog signala bez relejnog odnosno elektroničkog osiguranja ili štitnog signala koji signalizira signalni znak za zabranjenu vožnju te nakon zaustavljanja ispred crvenog signalnog lopara,
 - kod mimoilaženja vlakova u kolodvorima, stajalištima i u blizini prijelaza,
 - kada je potrebno upozoriti na nailazak vlaka ili ako je potrebno ukloniti se s kolosijeka ili udaljiti od njega, što vrijedi i kod obavljanja manevarskih vožnji,
 - prije polaska vlaka iz nezaposjednutog službenog mjesta,
 - kod nailaska na signale sa signalnim znakom “Pripremi se za spuštanje oduzimača struje” i signalnog znaka “Pripremi se za isključenje glavnog prekidača” kada su na čelu vlaka u službi dva pojedinačno upravljana elektrovučna vozila,
 - kod nailaska na stajalište za vrijeme vožnje nepravilnim kolosijekom dvokolosiječne pruge.
- (2) Signalni znak “Opasnost, koči” osoblje vučnog vozila daje uvijek kada primijeti da je nastala opasnost za željeznički promet.
- (3) Signalnim znakom “Popusti kočnice” dva puta uzastopce zapovijeda se vlakopratiiteljima pregled kočnog sustava.
- (4) Kod vlakova s potiskivalicom, nakon primitka zapovijedi za polazak strojovođa u lokomotivi na čelu vlaka daje signalni znak “Popusti kočnice” koji ponavlja strojovođa u potiskivalici i pokreće potiskivalicu. Nakon toga strojovođa u lokomotivi na čelu vlaka daje signalni znak “Pazi” i pokreće voznu lokomotivu.

VI. SIGNALNE OZNAKE

Opće odredbe

Članak 64.

(1) Signalnim oznakama na pruži i u službenim mjestima upozorava se osoblje kojega se to tiče na određena mjesta, objekte i signale kod kojih se mora postupati u skladu s odredbama ovog Pravilnika.

(2) Signalne oznake su:

- mjesto zaustavljanja,
- oznaka za stajališta,
- predsignalna opomenica,
- objavnice glavnih signala i predsignala,
- oznaka za zaštitni signal,
- opomenica željezničko-cestovnog prijelaza,
- opomenica pružnih radova,
- oznaka nagiba pruge,
- kilometarska i hektometarska oznaka,
- oznaka za početak i završetak potiskivanja,
- oznaka za predmet koji ulazi u slobodni profil pruge,
- početak i kraj izoliranog preklopa,
- oznaka za mjesto na kojemu je telefon,
- pokusna baliza autostop uređaja,
- oznaka da signal ne vrijedi.

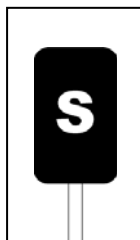
Mjesto zaustavljanja

Članak 65.

(1) Signalna oznaka za mjesto zaustavljanja označava:

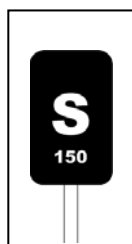
- mjesto gdje se mora zaustaviti čelo vlaka za prijevoz putnika,
- mjesto graničnika gdje se mora zaustaviti vučno vozilo kod izlaska ili ulaska u depo.

(2) Signalna oznaka **“Mjesto zaustavljanja”** - crna pravokutna ploča s bijelim slovom **“S”** prevučeni reflektirajućom materijom (slika 110)

Slika 110

(3) Signalna oznaka **“Mjesto zaustavljanja”** - crna pravokutna ploča s bijelim slovom **“S”** i bijelim brojem koji su prevučeni reflektirajućom materijom (slika 111)

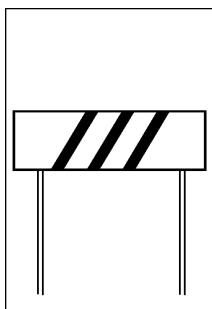
Slika 111

(4) Broj na signalnoj oznaci “Mjesto zaustavljanja” ispod slova S označava duljinu vlaka u metrima. Signalna oznaka s tim brojem važi za sve vlakove čija je duljina manja od duljine upisane na signalnoj oznaci. Vlakovi veće duljine zaustavljaju se kod signalne oznake “Mjesto zaustavljanja”.

Oznaka za stajališta

Članak 66.

- (1) Signalna oznaka za stajališta upozorava osoblje vučnog vozila da se vlak približava stajalištu.
- (2) Signalna oznaka “**Približavanje stajalištu**” - **bijela pravokutna ploča prevučena reflektirajućom materijom s trima crnim kosim prugama** (slika 112)

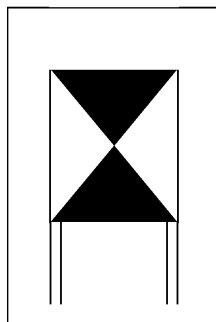

Slika 112

Predsignalna opomenica

Članak 67.

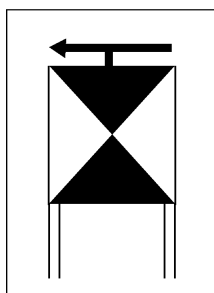
- (1) Predsignalna opomenica upozorava osoblje vučnog vozila na predsignal.
- (2) Predsignalna opomenica ugrađuje se:
 - na predsignal, ispred predsignala ili iznad njega,
 - na, ispred ili iznad prostornog, zaštitnog signala na otvorenoj pruzi i izlaznog signala, koji predsignalizira signalne znakove glavnoga signala koji štiti skretničko područje.
- (3) Signalna oznaka “**Označavanje mjesta predsignala**” - **bijela pravokutna ploča prevučena reflektirajućom materijom s dvjema crnim trokutima spojenih vrhova** (slika 113)

Slika 113

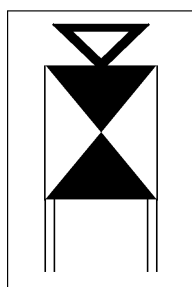
(4) Kada je predsignalna opomenica ugrađena na zajedničkom dijelu pruge ispred rasputnice ili u službenom mjestu od kojega se odvajaju dvije ili više pruga i kada vrijedi samo za jednu od

odvojnih pruga, na nju se stavlja strelica usmjerena u smjeru odvojne pruge za koju vrijedi (slika 114).

Slika 114

(5) Kod predsignala koji je ugrađen na udaljenosti do 5% manjoj od propisanog zaustavnog puta, predsignalna opomenica ima na vrhu bijeli trokut prevučen reflektirajućom materijom obrubljen crno s vrhom okrenutim naniže (slika 115).

Slika 115

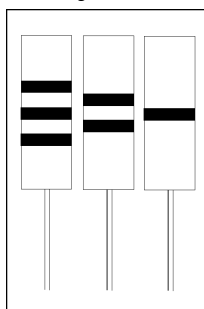
(6) Kada se na predsignalnu opomenicu iz prethodnog stavka ovog članka stavlja strelica, ona se postavlja iznad trokuta.

Objavnice glavnih signala i predsignala

Članak 68.

(1) Objavnice glavnih signala upozoravaju osoblje vučnog vozila da se vlak približava glavnom signalu bez predsignala, osim izlaznog signala.

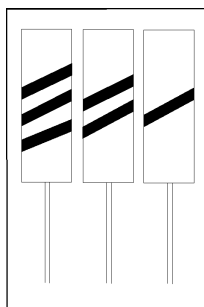
(2) Signalna oznaka “**Očekuj glavni signal**” - bijele pravokutne ploče prevučene reflektirajućom materijom s trima, dvjema i jednom crnom vodoravnom prugom (slika 116).

Slika 116

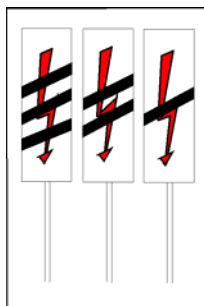
(3) Objavnice predsignala upozoravaju osoblje vučnog vozila da se vlak približava predsignalu.

(4) Signalna oznaka “**Očekuj predsignal**” - bijele pravokutne ploče prevučene reflektirajućom materijom s trima, dvjema i jednom crnom kosom prugom naviše s lijeva na desno (slika 117).

Slika 117

(5) Kod približavanja elektrificiranoj pruzi objavnice predsignala dopunjene su izlomljenim crvenim strelicama (slika 118).

Slika 118

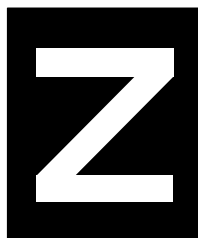
Oznaka za zaštitni signal

Članak 69.

(1) Oznaka za zaštitni signal upozorava osoblje vučnog vozila na prostorni signal odjavnice koji je istodobno i zaštitni signal.

(2) Oznaka za zaštitni signal ugrađuje se na glavni signal ili ispred njega.

(3) Signalna oznaka “**Zaštitni signal**” - crna pravokutna ploča s bijelim slovom **Z** prevučenim reflektirajućom materijom (slika 119).

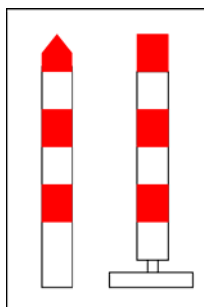
Slika 119

Opomenica željezničko-cestovnog prijelaza

Članak 70.

(1) Opomenica željezničko-cestovnog prijelaza upozorava osoblje vučnog vozila da se vlak približava prijelazu koji nije osiguran uređajem za osiguranje prijelaza.

(2) Signalna oznaka “**Pazi, željezničko-cestovni prijelaz**” - stup ili ploča obojena naizmjenično crvenim i bijelim poljima prevučena reflektirajućom materijom (slika 120)

Slika 120

(3) Opomenica željezničko-cestovnog prijelaza ugrađuje se na propisanoj udaljenosti ispred prijelaza.

(4) Signalna oznaka “Pazi, željezničko-cestovni prijelaz” upozorava osoblje vučnog vozila da kod te oznake mora dati signalni znak “Pazi” i ponavljati ga više puta sve do nailaska na prijelaz, radi najavljanja sudionicima u cestovnom prometu da se vlak ili vozilo približava prijelazu.

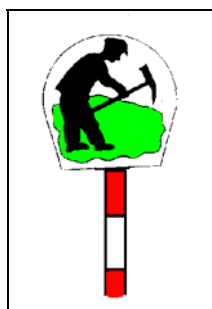
(5) Kod guranih vlakova, približavajući se opomenici željezničko-cestovnog prijelaza vlakopratiitelj na čelu guranog vlaka usnom zviždaljkom upozorava strojovođu na potrebu davanja signalnog znaka “Pazi”, nakon čega strojovođa više puta mora dati signalni znak “Pazi”.

Opomenica pružnih radova

Članak 71.

(1) Opomenica pružnih radova upozorava osoblje vučnog vozila na radove na pruzi i da kod te oznake mora dati signalni znak “Pazi” i ponavljati ga više puta sve do nailaska na mjesto rada.

(2) Signalna oznaka “**Mjesto rada na pruzi**” - ovalna bijelo zelena ploča prevučena reflektirajućom materijom s crnom slikom radnika na stupu s crveno-bijelim poljima (slika 121)

Slika 121

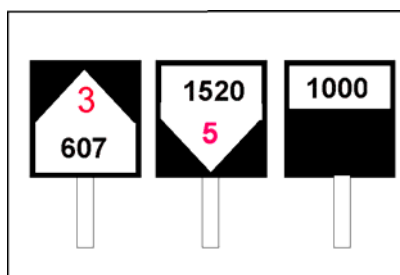
(3) Opomenica pružnih radova postavlja se na propisanoj udaljenosti ispred mjesta rada.

Oznaka nagiba pruge

Članak 72.

(1) Oznaka nagiba pruge označava veličinu nagiba pruge izraženu u promilima i duljinu nagiba, tj. njegove horizontale, izraženu u metrima.

(2) Signalna oznaka “**Nagib pruge**” - crna pravokutna ploča s bijelim poljem čiji je vrh usmjeren prema gore ako je pruga u usponu, prema dolje ako je pruga u padu ili s bijelim pravokutnikom za horizontalu (slika 122)

Slika 122

(3) Na oznaci nagiba pruge crvenim brojem označena je veličina nagiba, a crnim brojem duljina dionice.

(4) Oznake nagiba pruge ugrađuju se na mjestu promjene nagiba s desne strane pruge gledajući od početne prema krajnjoj točki stacioniranja.

Kilometarska i hektometarska oznaka

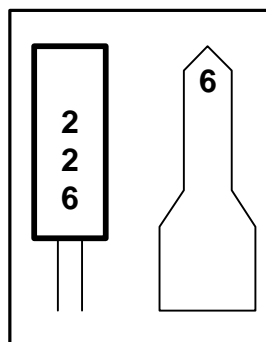
Članak 73.

(1) Kilometarska i hektometarska oznaka označavaju udaljenost od početne točke stacioniranja.

(2) Signalna oznaka “**Kilometarska i hektometarska oznaka**”

- **kilometarska oznaka** - bijela uspravna pravokutna ploča prevučena reflektirajućom materijom s crnim rubom i crnom brojkom ispisanom okomito od vrha (slika 123 lijevo)

- **hektometarska oznaka** - bijeli stupić s crnom brojkom koja označava hektometar (slika 123 desno)

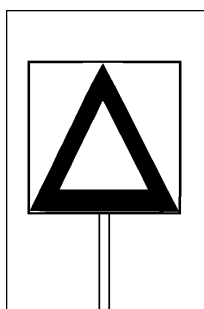
Slika 123

Početak i završetak potiskivanja

Članak 74.

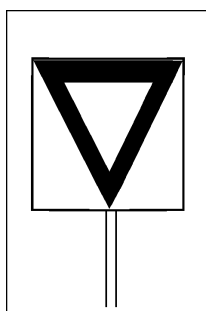
(1) Signalne oznake za početak potiskivanja i završetak potiskivanja upozoravaju osoblje vučnog vozila na mjesto početka ili završetka potiskivanja.

(2) Signalna oznaka “**Početak potiskivanja**” - bijela kvadratna ploča i u sredini bijeli trokut s vrhom okrenutim naviše prevučeni reflektirajućom materijom; trokut je crno obrubljen (slika 124)

Slika 124

(3) Signalna oznaka “Završetak potiskivanja” - bijela kvadratna ploča i u sredini bijeli trokut s vrhom okrenutim naniže prevučeni reflektirajućom materijom; trokut je crno obrubljen (slika 125)

Slika 125

(4) Kod signalne oznake “Početak potiskivanja” strojovođa u lokomotivi na čelu vlaka sirenom daje dva puta signalni znak “Pazi”, koji strojovođa u potiskivalici ponavlja i počinje potiskivati vlak.

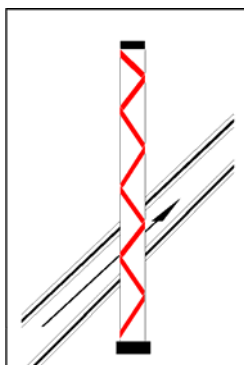
(5) Kod signalne oznake “Završetak potiskivanja” strojovođa u lokomotivi na čelu vlaka sirenom daje tri puta signalni znak “Pazi”, koji strojovođa u potiskivalici ponovi kada stigne do te signalne oznake i prestane potiskivati vlak.

Oznaka za predmet koji ulazi u slobodni profil pruge

Članak 75.

(1) Oznaka da predmet ulazi u slobodni profil pruge upozorava željezničko osoblje da objekt ili predmet ulazi u slobodni profil pruge.

(2) Signalna oznaka “Ulazi u slobodni profil” - bijelo uspravno polje s crvenom izlomljenom crtom prevučeno reflektirajućom materijom s crno obojenim vrhom i podnožjem (slika 126)

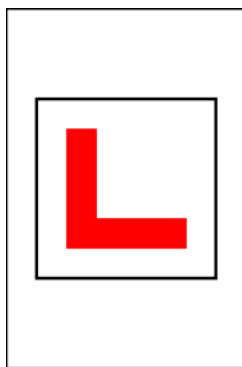
Slika 126

Početak i kraj izoliranog preklopa

Članak 76.

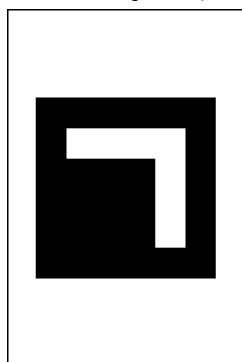
(1) Signalnim oznakama izoliranog preklopa obilježava se mjesto početka i kraja izoliranog preklopa u službenom mjestu. Te oznake označavaju granicu kontaktne mreže u službenom mjestu i na otvorenoj pruzi.

(2) Signalna oznaka “Početak izoliranog preklopa” - bijela kvadratna ploča s crvenim slovom “L” prevučeni reflektirajućom materijom (slika 127)

Slika 127

(3) Signalna oznaka **“Kraj izoliranog preklopa”** - crna kvadratna ploča s bijelim obrnutim slovom **“L”** prevučenim reflektirajućom materijom (slika 128)

Slika 128

Oznaka za mjesto na kojemu je telefon

Članak 77.

- (1) Signalna oznaka za mjesto na kojemu je telefon označava ormarić u kojem se nalazi telefon.
- (2) Signalna oznaka **“Mjesto na kojemu je telefon”** - crno slovo T na narančastoj podlozi telefonskog ormarića koja može biti prevučena reflektirajućom materijom (slika 129)

Slika 129

(3) Na stupovima kontaktne mreže elektrificiranih pruga crnom strelicom označen je smjer prema najbližem telefonu.

Pokusna baliza autostop uređaja

Članak 78.

- (1) Signalna oznaka za pokusnu balizu autostop uređaja upozorava osoblje vučnog vozila na mjesto gdje se provjerava ispravnost autostop uređaja na vučnom vozilu.
- (2) Signalna oznaka **“Pokusna baliza AS”** - bijela kvadratna ploča s crnim tiskanim tekstom **“POKUSNA BALIZA AS”** (slika 130)

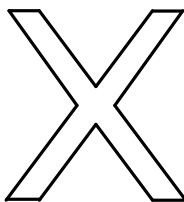

Slika 130

Signal ne vrijedi

Članak 79.

- (1) Signalnom oznakom da signal ne vrijedi označava se da signal nije u uporabi.
- (2) Signalna oznaka “**Signal ne vrijedi**” - **bijeli kosi križ s crnim rubom** (slika 131)

Slika 131

- (3) Novougrađeni signali koji nisu pušteni u redovan rad i signali koji su stavljeni izvan uporabe moraju biti označeni signalnom oznakom “Signal ne vrijedi” i zasjenjeni, o čemu se osoblje vlaka ne obavještava.
- (4) Signalna oznaka “Signal ne vrijedi” postavlja se na ploču signala.

VII. SIGNALI I SIGNALNE OZNAKE KOJI SE VIŠE NE SMIJU UGRAĐIVATI

Opće odredbe

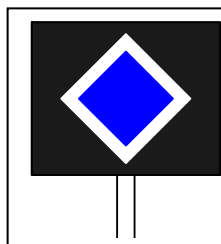
Članak 80.

- (1) U ovom poglavlju navedeni su signali koji se više ne smiju ugrađivati. Ti signali mogu se rabiti do njihove zamjene ili rekonstrukcije.
- (2) Signali koji se više ne smiju ugrađivati, a koji se još uvijek rabe, su:
 - signal iskliznice starog tipa,
 - hektometarska oznaka starog tipa,
 - likovni glavni signali,
 - likovni predsignali,
 - štitni signali,
 - oznaka prilazni signal,
 - pokazivač smjera,
 - upozorivači glavnih signala i predsignala,
 - područni manevarski signal,
 - signal na vagonskoj vagi,
 - lokalni signali.
- (3) Signalne svjetiljke na likovnim signalima moraju biti osvijetljene u razdoblju propisanome kalendarom osvijetljavanja (prilog 1. ovoga pravilnika) te danju kada se signalni znakovi zbog nepogodnih vremenskih prilika ne mogu vidjeti s propisane udaljenosti ili mogu biti stalno osvijetljene.

Signal iskliznice starog tipa

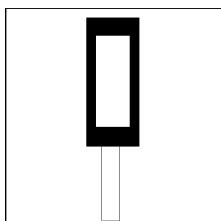
Članak 81.

- (1) Signal iskliznice starog tipa je iskliznička signalna svjetiljka s plavim i bijelim staklima.
- (2) Signal iskliznice starog tipa označava položaj iskliznice i signalizira je li manevriranje preko nje dozvoljeno ili zabranjeno.
- (3) Signalni znak **“Manevriranje zabranjeno”**
 - dnevni znak - **kvadratna plava signalna ploča s bijelim rubom zakrenuta za 45 stupnjeva** (slika 132)
 - noćni znak - **plava svjetlost**

Slika 132

- (4) Signalni znak **“Manevriranje slobodno”**
 - dnevni znak - **bijeli uspravni pravokutnik na crnoj osnovi** (slika 133)
 - noćni znak - **mliječnobijela svjetlost**

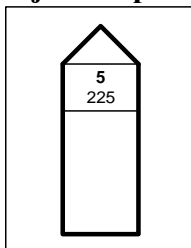

Slika 133

Hektometarska oznaka starog tipa

Članak 82.

- (1) Hektometarska oznaka starog tipa označava udaljenost od početne točke stacioniranja.
- (2) Signalna oznaka **“Hektometarska oznaka”** - **bijeli stupić s crnom brojkom pri vrhu koja označava hektometar i crnom manjom brojkom ispod nje koja označava kilometar** (slika 134)

Slika 134

Likovni glavni signal

Članak 83.

- (1) Likovni glavni signal signalizira jednoznačne signalne znakove.

(2) Signalni znakovi signaliziraju se brojem i položajem ručica, a noću obojenom mirnom svjetlošću pokraj dnevnog znaka.

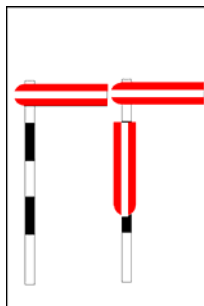
(3) Signalne ručice likovnoga glavnog signala obojene su crveno s bijelom prugom u sredini te mogu biti prevučene reflektirajućom materijom.

(4) Stup likovnoga glavnog signala s prednje strane obojen je naizmjenično bijelim i crnim poljima.

(5) Likovnim glavnim signalom signaliziraju se signalni znakovi “Stoj” i “Slobodno”, a signalom koji je u ovisnosti sa skretnicama i signalni znak “Ograničena brzina”.

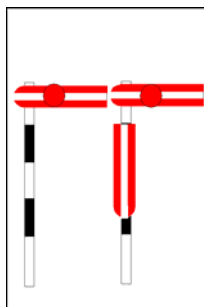
(6) Signalni znak “Stoj”

- dnevni znak - **jedna signalna ručica položena vodoravno desno u odnosu na vozni smjer** (slika 135)

Slika 135

- noćni znak - **jedna crvena mirna svjetlost pokraj dnevnog znaka** (slika 136)

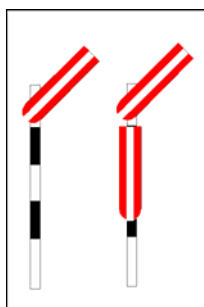

Slika 136

(7) Signalni znak “Stoj” signalizira da je daljnja vožnja od signala zabranjena.

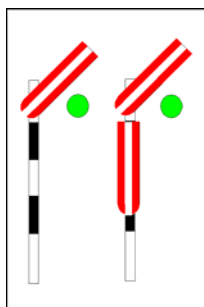
(8) Signalni znak “Slobodno”

- dnevni znak - **signalna ručica uzdignuta koso naviše desno u odnosu na vozni smjer** (slika 137)

Slika 137

- noćni znak - **jedna zelena mirna svjetlost pokraj dnevnog znaka** (slika 138)

Slika 138

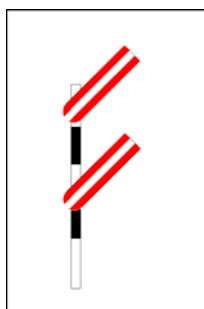
(9) Signalni znak “Slobodno” kod signala koji štite skretničko područje i koji su u ovisnosti sa skretnicama signalizira da je vožnja od signala slobodna najvećom dopuštenom brzinom.

(10) Signalni znak “Slobodno” kod signala koji štite skretničko područje, a koji nisu u ovisnosti sa skretnicama, signalizira da je vožnja od signala slobodna. Brzina vožnje kojom se smije voziti preko skretničkog područja propisana je voznim redom i signalizirana je signalima za ograničenje brzine.

(11) Signalni znak “Slobodno” kod prostornog signala na odjavnici signalizira da je ulazak u prostorni odsjek slobodan, a kod zaštitnog signala da je daljnja vožnja slobodna.

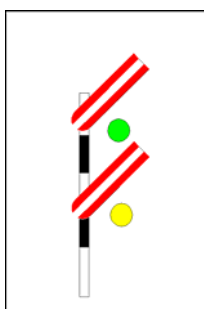
(12) Signalni znak “**Ograničena brzina**”

- dnevni znak - **dvije signalne ručice uzdignute koso naviše desno u odnosu na smjer vožnje** (slika 139)

Slika 139

- noćni znak - **jedna zelena mirna i ispod nje jedna žuta mirna svjetlost pokraj dnevnog znaka** (slika 140)

Slika 140

(13) Signalni znak “Ograničena brzina” signalizira da je vožnja od signala slobodna te da se preko pripadajućeg skretničkog područja vozi ograničenom brzinom.

(14) Signalni znak “Ograničena brzina” signalizira likovni glavni signal koji štiti skretničko područje i koji je u ovisnosti sa skretnicama.

(15) Tehničke odredbe, svrha i uporaba propisane za svjetlosne glavne signale vrijede i za likovne glavne signale.

(16) Likovni glavni signal redovno signalizira signalni znak “Stoj”. Iznimno, pružni zaštitni signali u transportnim otpremništvima i na mjestima odvajanja industrijskog kolosijeka na otvorenoj pruzi redovno signaliziraju signalni znak “Slobodno”.

(17) Kada je likovni glavni signal koji redovno signalizira signalni znak “Stoj” ostao neispravan u položaju za dopuštenu vožnju i kada se ne može postaviti u svoj redovan položaj, svjetla se moraju ugasiti i na njega se postavlja crveni signalni lopar.

(18) Kada je likovni glavni signal koji redovno signalizira dopuštenu vožnju ostao neispravan u položaju koji signalizira signalni znak “Stoj”, ako je moguće, postavlja se u položaj koji signalizira dopuštenu vožnju. Kada je odnosni signal ostao neispravan u položaju koji signalizira dopuštenu vožnju, a njime se mora zabraniti daljnja vožnja, svjetla se moraju ugasiti i na njega se postavlja crveni signalni lopar.

(19) Kada je likovni glavni signal neispravan, a predsignal ispravan, predsignal se mora postaviti tako da signalizira signalni znak “Očekuj Stoj”.

(20) Kada likovni glavni signal signalizira nejasan signalni znak ili je neosvijetljen, smatra se da signalizira signalni znak “Stoj”.

Likovni predsignal

Članak 84.

(1) Likovnim predsignalom signalizira se signalni znak “Očekuj Stoj” i “Očekuj Slobodno”.

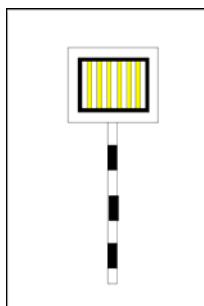
(2) Signalni znakovi signaliziraju se položajem signalne ploče, a noću obojenom mirnom svjetlošću pokraj dnevnog znaka.

(3) Likovni predsignal ima četverokutnu signalnu ploču obojenu žutom bojom s crno-bijelim rubom koja može biti prevučena reflektirajućom materijom.

(4) Stup likovnog predsignala s prednje strane obojen je naizmjenično bijelim i crnim poljima.

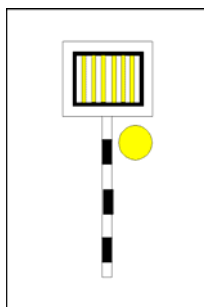
(5) Signalni znak “Očekuj Stoj”

- dnevni znak - **žuta signalna ploča u uspravnom položaju** (slika 141)

Slika 141

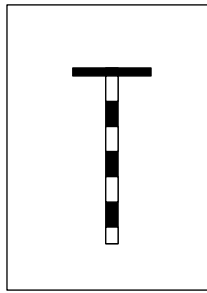
- noćni znak - **jedna žuta mirna svjetlost pokraj dnevnog znaka** (slika 142)

Slika 142

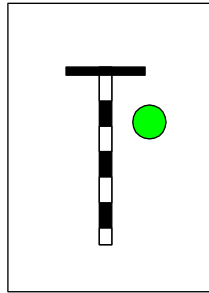
(6) Signalni znak “Očekuj Slobodno”

- dnevni znak - **signalna ploča u vodoravnom položaju s crnim rubom okrenutim prema vlaku** (slika 143)

Slika 143

- noćni znak - **jedna zelena mirna svjetlost pokraj dnevnog znaka** (slika 144)

Slika 144

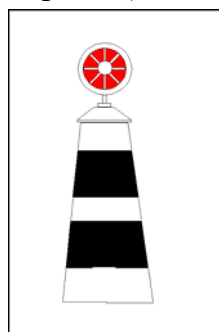
- (7) Tehničke odredbe, svrha i uporaba propisani za svjetlosne vrijede i za likovne predsignale.
- (8) Kada je predsignal neispravan, mora se postaviti tako da signalizira signalni znak "Očekuj Stoj".
- (9) Kada je predsignal neispravan, strojovođa postupa kao da signalizira signalni znak "Očekuj Stoj".

Štitni signal

Članak 85.

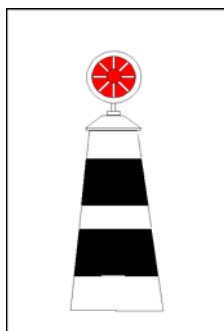
- (1) Štitni signal je likovni ulazni signali kod kojeg se danju signalni znakovi signaliziraju okruglom signalnom pločom, a noću obojenim mirnim svjetlostima pokraj dnevnog znaka. Okrugla signalna ploča ugrađena je na piramidi obojenoj bijelo-crnim poljima.
- (2) Signalni znak "Stoj"

- dnevni znak - **okrugla crvena signalna ploča** (slika 145)

Slika 145

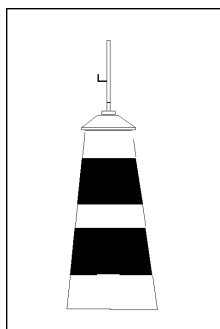
- noćni znak - **jedna crvena svjetlost pokraj dnevnog znaka** (slika 146)

Slika 146

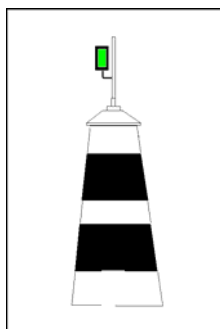
(3) Signalni znak "**Slobodno**"

- dnevni znak - **okrugla signalna ploča usporedna s kolosijekom** (slika 147)

Slika 147

- noćni znak - **jedna zelena svjetlost pokraj dnevnog znaka** (slika 148)

Slika 148

(4) Štitni signali ugrađeni su na udaljenosti zaustavnog puta ili najmanje na 500 m ispred prve ulazne skretnice koju štite.

(5) Štitni signali moraju se vidjeti s udaljenosti od 200 m kada su ugrađeni na udaljenosti zaustavnog puta odnosno s udaljenosti od 400 m kada su ugrađeni na manjoj udaljenosti.

(6) Štitni signal u redovnom položaju signalizira signalni znak "Stoj".

(7) Kada štitni signal noću nije osvijetljen ili je neispravan, strojovođa postupa kao da je signaliziran signalni znak "Stoj".

(8) Kada je štitni signal neispravan, mora se postaviti u položaj koji signalizira signalni znak "Stoj", a ispred signala postavlja se crveni signalni lopar.

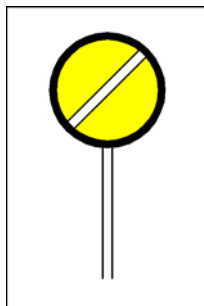
(9) O štitnom signalu koji ne vrijedi, strojovođa i drugo osoblje kojega se to tiče mora se pismeno izvijestiti.

Prilazni signal

Članak 86.

(1) Signalnom oznakom "Prilazni signal" upozorava se osoblje vučnog vozila da se vlak približava kolodvoru koji nije zaštićen ulaznim ili štitnim signalom.

(2) Signalna oznaka “Prilazni signal” - žuti lopar s crnim rubom i bijelom kosom prugom **naviše s lijeva na desno** prevučen reflektirajućom materijom (slika 149)

Slika 149

(3) Kada je strojovođa obaviješten pismenim nalogom, signalna oznaka “Prilazni signal” označava mjesto gdje se vlak zaustavlja i čeka zapovijed za ulazak u kolodvor.

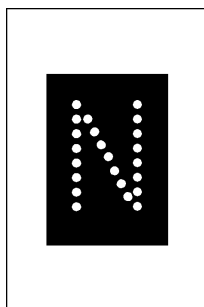
(4) Signalna oznaka “Prilazni signal” ugrađena je na udaljenosti zaustavnog puta ispred prve ulazne skretnice, a mora se vidjeti najmanje s udaljenosti od 200 m.

Pokazivač smjera

Članak 87.

(1) Pokazivačem smjera dopunjuje se signalni znak glavnog signala kada dopušta vožnju tako da signalizira za koju je prugu ili za koje kolodvorsko područje vožnja dopuštena.

(2) Signalni znak “**Dopuštena vožnja za**” (početno slovo pruge-kolodvora) - **na četverokutnoj crnoj ploči svjetleće početno bijelo slovo naziva pruge, krajnjeg kolodvora ili važnijega službenog mjesta na pruzi odnosno kolodvorskog područja** (slika 150)

Slika 150

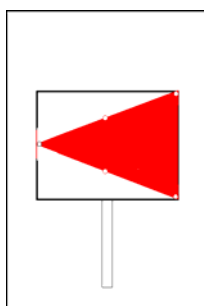
(3) Kada je glavni signal opremljen pokazivačem smjera, za daljnju vožnju osim signalnog znaka glavnog signala mjerodavan je i signalni znak koji pokazuje pokazivač.

Upozorivači glavnih signala i predsignala

Članak 88.

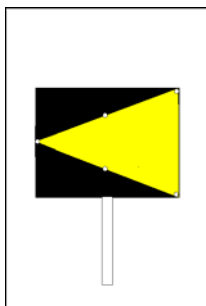
(1) Upozorivači glavnih signala i predsignala upozoravaju osoblje vučnog vozila da je glavni signal odnosno predsignal ugrađen s lijeve strane kolosijeka.

(2) Signalni znak “**Glavni signal na lijevoj strani**” - **bijelo obojena pravokutna ploča s crvenim trokutom čiji je vrh usmjeren na lijevu stranu, koja može biti prevučena reflektirajućom materijom** (slika 151)

Slika 151

(3) Signalni znak “**Predsignal na lijevoj strani**” - crno obojena pravokutna ploča sa žutim trokutom čiji je vrh usmjeren na lijevu stranu, koja može biti prevučena reflektirajućom materijom (slika 152)

Slika 152

(4) Upozorivači glavnih signala i predsignala ugrađuju se s desne strane pruge na propisanoj daljini vidljivosti glavnog signala odnosno predsignala.

(5) Upozorivači glavnog signala i predsignala moraju se vidjeti s udaljenosti od najmanje 100 m.

Područni manevarski signali

Članak 89.

(1) Područni manevarski signal signalizira je li iza njega manevriranje zabranjeno ili dopušteno.

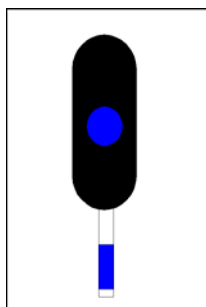
(2) Područni manevarski signali rabe se za zaštitu jednoga manevarskog područja od drugoga, jedne ranžirne skupine kolosijeka od druge, za zaštitu prijemne i otpremne skupine kolosijeka ili prijamno-otpremane skupine kolosijeka od ranžirne skupine kolosijeka kod manevriranja.

(3) Područni manevarski signali su likovni ili svjetlosni, a ugrađuju se neposredno pokraj kolosijeka na granicama područja koje štite.

(4) Signalni stupovi područnih manevarskih signala s prednje strane obojeni su naizmjenično bijelim i plavim poljima.

(5) Signalni znak “**Manevriranje zabranjeno**”

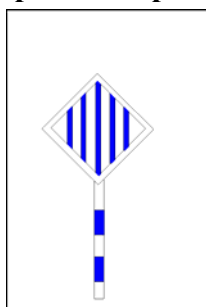
a) kod svjetlosnih signala - **jedna plava svjetlost** (slika 153)

Slika 153

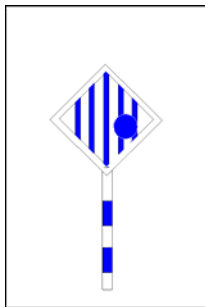
b) kod likovnih signala:

- dnevni znak - **kvadratna plavo-bijela ploča u uspravnom položaju** (slika 154)

Slika 154

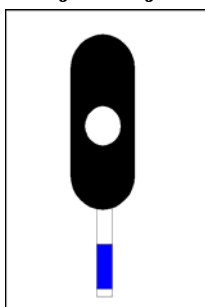
- noćni znak - **jedna plava svjetlost pokraj dnevnog znaka** (slika 155)

Slika 155

(6) Signalni znak “**Manevriranje dopušteno**”

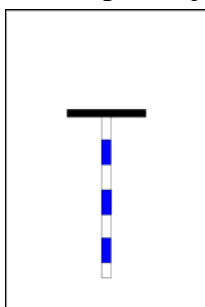
a) kod svjetlosnih signala - **jedna mliječnobijela svjetlost** (slika 156)

Slika 156

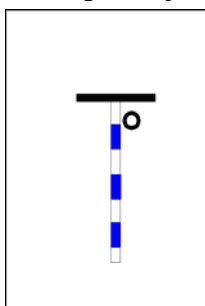
b) kod likovnih signala:

- dnevni znak - **signalna ploča u vodoravnom položaju** (slika 157)

Slika 157

- noćni znak - **jedna mliječnobijela svjetlost pokraj dnevnog znaka** (slika 158)

Slika 158

(7) Signalni znakovi “Manevriranje zabranjeno” i “Manevriranje dopušteno” vrijede samo za manevarske vožnje.

(8) Područni manevarski signali mogu signalizirati signalne znakove u jednome ili oba smjera.

(9) Redovni signalni znak područnoga manevarskog signala je signalni znak “Manevriranje zabranjeno”.

(10) Kada je područni manevarski signal neispravan, on se mora postaviti tako da signalizira signalni znak “Manevriranje zabranjeno”.

(11) Kada je područni manevarski signal neosvijetljen, smatra se da on signalizira signalni znak “Manevriranje zabranjeno”.

(12) Kada je područni manevarski signal neispravan, daljnja vožnja pokraj njega dopušta se ručnim signalnim znakovima.

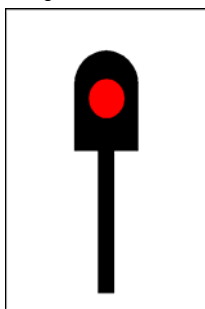
Signali na vagonkim vagama

Članak 90.

(1) Signal na vagonskoj vagi signalizira signalne znakove kojima se zabranjuje ili dopušta vožnja preko vagonke vage.

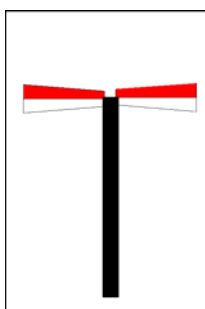
(2) Signalni znak “**Prijelaz zabranjen**”

a) kod svjetlosnih signala - **jedno crveno svjetlo u oba vozna smjera** (slika 159)

Slika 159

b) kod likovnih signala - **dvije nasuprotne crveno-bijele ručice na stupu vage, položene vodoravno** (slika 160)

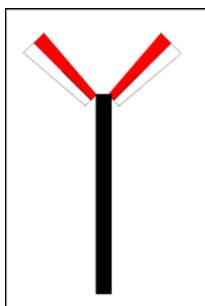

Slika 160

(3) Signalni znak “**Prijelaz dopušten**”

a) kod svjetlosnih signala - **danju i noću neosvijetljen signal**

b) kod likovnih signala - **dvije nasuprotne crveno-bijele ručice na stupu vage uzdignute koso naviše** (slika 161)

Slika 161

(4) Likovni signali na vagonskoj vagi nemaju posebnih noćnih znakova, ali prostor oko vage noću mora biti osvijetljen.

(5) Signalni stup na vagonskoj vagi obojen je crnom bojom, a ručice s objiju strana obojene su crveno-bijelo.

Lokalni signali

Članak 91.

Lokalni signali koji se više ne smiju ugrađivati su:

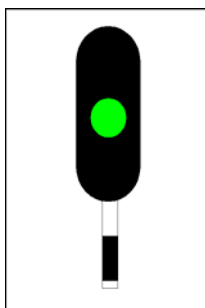
- svjetlosni izlazni signal u Zagrebu Glavnom kolodvoru
- manevarski signal za zaštitu voznog puta u Zagrebu Glavnom kolodvoru
- manevarski signal na spuštalici u Zagrebu Ranžirnom kolodvoru
- manevarski signal na spuštalici u Vinkovcima
- manevarski signal na industrijskom kolosijeku u kolodvoru Bakar.

Članak 92.

Svjetlosni izlazni signal u Zagrebu Glavnom kolodvoru

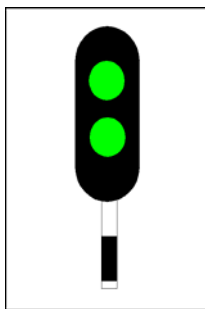
(1) Svjetlosni izlazni signal na zapadnoj strani Zagreba Glavnog kolodvora signalizira sljedeće signalne znakove:

a) signalni znak **“Dopuštena vožnja u smjeru Siska”** - jedna zelena mirna svjetlost (slika 162)

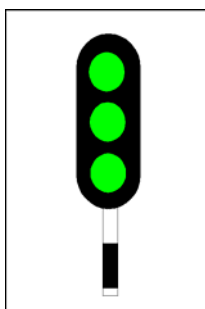
Slika 162

b) signalni znak **“Dopuštena vožnja u smjeru Karlovca”** - dvije zelene mirne svjetlosti (slika 163)

Slika 163

c) signalni znak **“Dopuštena vožnja u smjeru Zaprešića”** - tri zelene mirne svjetlosti (slika 164)

Slika 164

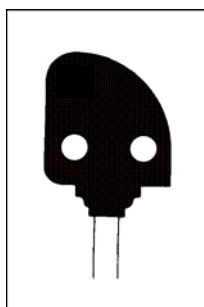
(2) Signalni znakovi za dopuštenu vožnju u smjeru Siska, Karlovca i Zaprešića signaliziraju izlaznu vožnju ograničenom brzinom preko pripadajućega skretničkog područja.

Članak 93.

Manevarski signal za zaštitu voznog puta u Zagrebu Glavnom kolodvoru

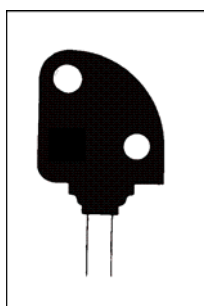
(1) Manevarski signal za zaštitu voznog puta zabranjuje ili dopušta manevarsku vožnju. Kada glavni signal signalizira dopuštenu vožnju, manevarski signal za zaštitu voznog puta mora signalizirati signalni znak “Vožnja vlaka dopuštena i pokraj sljedećega manevarskog signala”.

(2) Signalni znak “**Manevarska vožnja zabranjena**” - **dvije mliječnobijele svjetlosti u istoj visini** (slika 165)

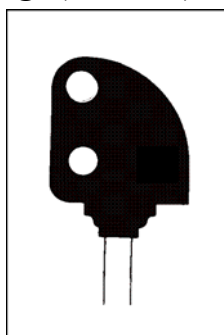
Slika 165

(3) Signalni znak “**Manevarska vožnja dopuštena do sljedećeg manevarskog signala**” - **dvije mliječnobijele svjetlosti koso položene naviše s desna na lijevo** (slika 166)

Slika 166

(4) Signalni znak “**Vožnja vlaka dopuštena i pokraj sljedećega manevarskog signala**” - **dvije mliječnobijele svjetlosti jedna ispod druge** (slika 167)

Slika 167

(5) U osiguranome voznom putu vlaka manevarski signali za zaštitu voznog puta signaliziraju signalni znak “Vožnja vlaka dopuštena i pokraj sljedećega manevarskog signala”.

(6) Redovan signalni znak manevarskih signala je signalni znak “Manevarska vožnja zabranjena”.

(7) Signalni znak “Manevarska vožnja dopuštena do sljedećega manevarskog signala” dopušta manevarsku vožnju do sljedećega manevarskog signala, do signala kraj krnjega kolosijeka, do signala granica manevriranja, do graničnoga kolosiječnog signala ili do vozila na kolosijeku.

(8) Kada manevarski signal za zaštitu voznog puta nije osvijetljen ili kada pokazuje samo jednu mliječnobijelu svjetlost na bilo kojem mjestu, daljnja vožnja od toga signala zabranjena je, a zapovijedi za manevarske vožnje ili vožnje vlakova daju se ručnim signalnim znakovima.

Članak 94.

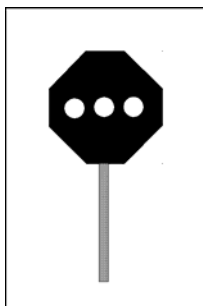
Manevarski signal na spuštalici u Zagrebu Ranžirnom kolodvoru

(1) Manevarskim signalima na grbini spuštalice zapovijeda se brže ili sporije guranje vagona na spuštalici, prestanak guranja, ili zaustavljanje i udaljavanje manevarskog sastava sa spuštalice.

(2) Manevarski signali na spuštalici su svjetlosni.

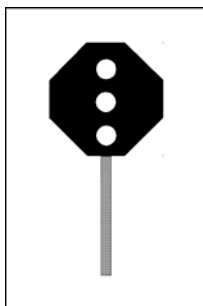
(3) Signalni znakovi daju se bijelim mirnim ili trepćućim svjetlostima u nizu na crnoj signalnoj ploči.

(4) Signalni znak **“Guranje zabranjeno”** - tri vodoravne bijele mirne svjetlosti (slika 168)

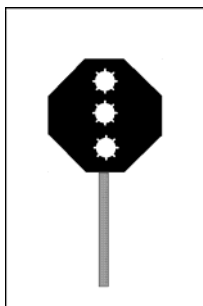
Slika 168

(5) Signalni znak **“Gurati lagano”** - tri okomite bijele mirne svjetlosti (slika 169)

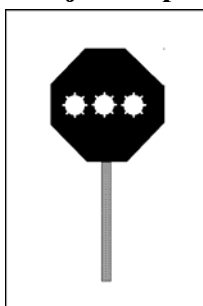
Slika 169

(6) Signalni znak **“Gurati brže”** - tri okomite bijele trepćuće svjetlosti (slika 170)

Slika 170

(7) Signalni znak **“Natrag”** - tri vodoravne bijele trepćuće svjetlosti (slika 171)

Slika 171

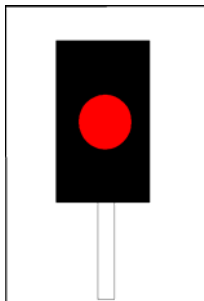
(8) Signalni znak "Natrag" zapovijeda da se manevarski sastav zaustavi i udalji s grbine.

Članak 95.

Manevarski signal na industrijskom kolosijeku u kolodvoru Bakar

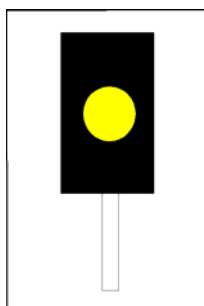
(1) Manevarski signal ugrađen na silosu signalizira signalne znakove mirnom obojenom svjetlošću na crnoj podlozi.

(2) Signalni znak "Stoj" - jedna crvena mirna svjetlost (slika 176)

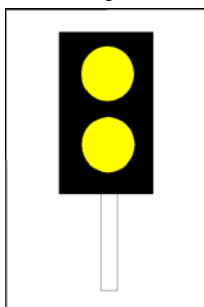
Slika 176

(3) Signalni znak "Gurati naprijed" - jedna žuta mirna svjetlost (slika 177)

Slika 177

(4) Signalni znak "Natrag" - dvije žute mirne svjetlosti (slika 178)

Slika 178

VIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 96.

(1) Svi signali i signalne oznake propisane ovim Pravilnikom moraju biti u skladu s njegovim odredbama. Izuzetak su pojedini signali i signalne oznake koji moraju biti prevučeni reflektirajućom materijom koji se moraju uskladiti s odredbama ovoga Pravilnika najkasnije u roku od jedne godine od njegova stupanja na snagu.

(2) Krnji kolosijeci koji nisu opremljeni signalom kraj krnjeg kolosijeka moraju biti opremljeni tim signalom najkasnije u roku od jedne godine od stupanja na snagu ovoga Pravilnika.

(3) Postojeće kilometarske i hektometarske oznake staroga tipa vrijede do prvoga remonta postojećih pruga, kada moraju biti usuglašene s odredbama ovoga Pravilnika.

(4) Signali i signalne oznake uvrštene u glavu VII. ovog Pravilnika moraju se najkasnije prigodom prve rekonstrukcije postojećih pruga ili uređaja ukloniti i zamijeniti signalima ili signalnim oznakama propisanim od glave III. do glave VI. ovog Pravilnika.

(5) Motorni vlakovi HŽ Vuče vlakova oznake serije 6 111 i 7 123 ispunjavaju uvjete za nedavanje signalnoga znaka "Spremno za polazak" u skladu s odredbama članka 56. stavka 9. ovoga pravilnika.

Članak 97.

Danom stupanja na snagu ovog Pravilnika prestaje važiti opći akt iz članka 99. stavka 3. točke 1. Zakona o sigurnosti u željezničkom prometu.

Članak 98.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu 13. prosinca 2009. godine.

Klasa: 011-01/09-02/54

Urbroj: 530-08-09-1

Zagreb, 1. listopada 2009.

Ministar mora, prometa i infrastrukture

Božidar Kalmeta

Prilog 1.
KALENDAR OSVJETLJAVANJA
signala, osvjetljenja garnitura i kolodvorskog prostora
(veza: čl. 4. st. 5. i čl. 80. st. 3.)

Mjesec	Dan	Sat i minuta		Primjedba
		od	do	
Siječanj	1-15	16.15	7.30	Osvjetljavanje signala mora se obavljati i izvan vremena propisanog ovim kalendarom sukladno ovom Pravilniku.
	16-31	16.30	7.15	
Veljača	1-15	16.50	7.00	
	16-28/29	17.20	6.40	
Ožujak	1-15	17.50	6.15	
	16-31	18.20	5.45	
Travanj	1-15	19.40	6.15	
	16-30	20.05	5.45	
Svibanj	1-15	20.25	5.25	
	16-31	20.45	5.10	
Lipanj	1-15	21.00	5.00	
	16-30	21.15	4.50	
Srpanj	1-15	21.05	5.00	
	16-31	20.50	5.15	
Kolovoz	1-15	20.30	5.35	
	16-31	20.00	6.00	
Rujan	1-15	19.30	6.25	
	16-30	19.00	6.50	
Listopad	1-15	17.30	6.15	
	16-31	17.00	6.35	
Studeni	1-15	16.30	6.55	
	16-30	16.15	7.10	
Prosinac	1-15	16.05	7.25	
	16-31	16.00	7.35	

Prilog 2.
PREGLED SIGNALNIH SREDSTAVA
kojima moraju biti opremljeni radnici, radna i službena mjesta
(veza: čl. 4. st. 6.)

Redni broj	Naziv radnoga odnosno službenog mjesta	Signalna sredstva koja za vrijeme obavljanja službe moraju biti dostupna radniku	Napomena
1	2	3	4
1.	Prometnik vlakova	1 usna zviždaljka 1 signalni loparić 1 ručna signalna svjetiljka s mogućnošću pokazivanja zelene i bijele svjetlosti 2 crvena signalna lopara 1 zeleni signalni lopar 2 žuta signalna lopara ¹⁾	¹⁾ Samo u kolodvorima s prilaznim signalima
2.	Nadzorni skretničar, skretničar	1 usna zviždaljka 1 signalna zastavica 1 ručna signalna svjetiljka s mogućnošću pokazivanja bijele i crvene svjetlosti	
3.	Čuvar prijelaza	1 usna zviždaljka 1 signalna zastavica 1 ručna signalna svjetiljka s mogućnošću pokazivanja bijele i crvene svjetlosti 2 crvena signalna lopara 2 žuta signalna lopara 1 signalna pločica "STOP VLAK" za zaustavljanje cestovnih vozila ²⁾	²⁾ Propisano Pravilnikom o odori željezničkih djelatnika i načinu zaustavljanja prometa na prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini (Narodne novine broj 33/97)
4.	Rukovatelj manevre, manevrist, manevrist na vlaku	1 usna zviždaljka 1 signalna zastavica 1 ručna signalna svjetiljka s mogućnošću pokazivanja bijele i crvene svjetlosti	
5.	Vlakovođa ³⁾	1 usna zviždaljka 1 signalna zastavica 1 ručna signalna svjetiljka s mogućnošću pokazivanja bijele i crvene svjetlosti	³⁾ Popisni vlakovođa nema signalnu zastavicu
6.	Kondukter	1 usna zviždaljka 1 ručna signalna svjetiljka s bijelom svjetlošću	
7.	Odjavničar	1 usna zviždaljka 1 signalna zastavica 1 ručna signalna svjetiljka s bijelom svjetlošću 2 crvena signalna lopara	
8.	Strojovođa i pomoćnik strojovođe	1 ručna signalna svjetiljka s bijelom svjetlošću	Oprema vučnog vozila: 1 završna signalna ploča

9.	Pregledač vagona	1 usna zviždaljka 1 ručna reflektorska svjetiljka s bijelom svjetlošću	
10.	Radnik koji nadzire neko mjesto na pruzi (čuvar pruge)	1 usna zviždaljka 1 signalna zastavica 1 ručna signalna svjetiljka s mogućnošću pokazivanja bijele i crvene svjetlosti 2 crvena signalna lopara 2 žuta signalna lopara 2 zelena signalna lopara	
11.	Čuvar ophodar	1 usna zviždaljka 1 signalna zastavica 1 ručna signalna svjetiljka s mogućnošću pokazivanja bijele i crvene svjetlosti	
12.	Vozač motornog vozila za posebne namjene	1 ručna signalna svjetiljka s bijelom svjetlošću	Oprema motornog vozila za posebne namjene: 1 završna signalna ploča
13.	Vođa pružnih radova na gornjemu i donjem ustroju	1 usna zviždaljka 1 signalna zastavica 1 ručna signalna svjetiljka s mogućnošću pokazivanja bijele i crvene svjetlosti 2 opomenice pružnih radova 2 crvena signalna lopara 2 žuta signalna lopara 2 zelena signalna lopara 2 signalne ploče za označavanje početka lagane vožnje ⁴⁾	⁴⁾ Samo u slučaju kad se uvodi lagana vožnja
14.	Rukovatelj uređajem za električno napajanje putničkih vagona	Potreban broj signalnih ploča sa signalnim znakom "Električni napon uključen"	
15.	Vođa radova na kontaktnoj mreži	1 usna zviždaljka 1 signalna zastavica 1 ručna signalna svjetiljka s bijelom svjetlošću 2 opomenice pružnih radova 2 crvena signalna lopara 2 žuta signalna lopara 2 ploče sa signalnim znakovima: "Pripremi se za spuštanje oduzimača struje", "Spusti oduzimač struje" i "Podigni oduzimač struje"	
16.	Pomoćni vlak	Oprema pomoćnog vlaka: 1 usna zviždaljka 1 signalna zastavica 1 ručna signalna svjetiljka 2 crvena signalna lopara 2 žuta signalna lopara	

17.	Zaposjednuta rasputnica	2 crvena signalna lopara 2 žuta signalna lopara 1 zeleni signalni lopar Propisan broj pričuvnih završnih signalnih ploča ⁵⁾	⁵⁾ Mjesto čuvanja sredstava iz kolone 3 propisuje se poslovnim redom kolodvora
18.	Organizacijske jedinice željezničkog prijevoznika koji obavlja vuču vlakova	Potreban broj signalnih zastavica, ručnih signalnih svjetiljaka, crvenih signalnih lopara i završnih signalnih ploča	

Prilog 3.
TEHNIČKE ODREDBE O SIGNALIZACIJI
I. TEMELJNE ODREDBE

Uvodne odredbe

Članak 1.

- (1) Tehnički propisi, uvjeti, norme i upute koji se odnose na željezničku signalizaciju moraju biti u skladu s odredbama ovoga pravilnika.
- (2) Kod održavanja signala, signalnih oznaka i signalnih uređaja, ne smiju se mijenjati propisane obojene svjetlosti, boja, oblik, položaj signala, signalnih sredstava i signalnih oznaka te boja zvuka zvonovnih signala.
- (3) Na otvorenoj pruzi i u službenim mjestima zabranjuje se ugrađivanje uređaja i objekata koji oponašaju signalne znakove ili mogu dovesti do zabune u željezničkoj signalizaciji.

Opće odredbe

Članak 2.

- (1) Jačina svjetlosnoga i zvučnog izvora, boje svjetlosti i zvuka moraju biti u skladu s hrvatskim normama i drugim propisima.
- (2) Svi stalni i prijenosni signali moraju biti s prednje strane obojeni u skladu s odredbama ovoga pravilnika, a sa stražnje strane sivo, osim manevarskih signala za zaštitu voznog puta.
- (3) Izvor svjetlosti na signalnim svjetiljkama likovnih signala je električki ili neki drugi izvor.
- (4) Likovni signali kod kojih nije predviđeno opremanje svjetiljkama, prijenosni signali osoblja pruge i signalne oznake moraju biti prevučeni reflektirajućom materijom.
- (5) U pojedinim slučajevima propisanim odredbama ovoga pravilnika nije potrebno određene signale i signalne oznake prevlačiti reflektirajućom materijom, a to vrijedi za sljedeće signale i signalne oznake:
 - bijele znakove na skretničkim signalnim crnim pločama i to na sporednim kolosijecima na kojima se ne manevrira noću i na zaštitnim skretnicama koje su u ovisnosti s glavnim signalima,
 - međnik,
 - mjesto zaustavljanja,
 - opomenica pružnih radova,
 - oznaka nagiba pruge,
 - kilometarska i hektometarska oznaka,
 - početak i kraj izoliranog preklopa,
 - oznaka za mjesto na kojemu je telefon,
 - pokusna baliza autostop-uređaja,
 - signal ne vrijedi,
 - upozorivači glavnih signala i predsignala,
 - područni manevarski signali,
 - signali na vagonским vagama.
- (6) U službenim mjestima i na jednokolosiječnim prugama stalni i prijenosni signali i signalne oznake ugrađuju se i postavljaju s desne strane kolosijeka u odnosu na vozni smjer ili neposredno iznad kolosijeka za koji vrijede, osim ako ovim pravilnikom nije drugačije propisano. Izuzetno, upravitelj infrastrukture može odobriti ugradnju stalnih i prijenosnih signala i signalnih oznaka s lijeve strane kolosijeka u odnosu na vozni smjer.
- (7) Kilometarske oznake i hektometarske oznake s parnim hektometrima ugrađuju se s desne strane, a hektometarske oznake s neparnim hektometrima s lijeve strane pruge.

(8) Na dvokolosiječnim prugama i na usporednim jednokolosiječnim prugama te u službenim mjestima koja se nalaze na otvorenoj pruži na tim prugama, stalni i prijenosni signali i signalne oznake ugrađuju se i postavljaju s vanjske strane kolosijeka ili neposredno iznad kolosijeka za koji vrijede.

(9) Ulazni signali i predsignali na dvokolosiječnoj pruži za vožnju po nepravilnom kolosijeku te za obostrani promet po kolosijeku koji se u voznom smjeru nalazi s lijeve strane ugrađuju se s lijeve strane kolosijeka.

(10) Postojeći glavni signali i predsignali na jednokolosiječnim prugama ugrađeni s lijeve strane kolosijeka u odnosu na vozni smjer mogu se rabiti do prve rekonstrukcije pruge.

(11) Signali i signalne oznake moraju biti vidljivi s propisane daljine. Ako za pojedine signale i signalne oznake ovim pravilnikom nije propisana daljina vidljivosti, ti signali i signalne oznake moraju se vidjeti s udaljenosti od najmanje 30 m pri vremenskim uvjetima kada nema padalina i magle.

II. STALNI SIGNALI

Glavni signali

Članak 3.

(1) Signalni znakovi glavnih signala predsignaliziraju se signalnim znakovima predsignala s kojima glavni signali moraju biti u tehničkoj ovisnosti. Iznimku čine postojeći glavni signali čiji signalni znakovi nisu predsignalizirani. Prigodom prve rekonstrukcije ispred takvih glavnih signala moraju se ugraditi predsignali.

(2) Kada je signalna ploča glavnog signala ugrađena na mosnu ili polumosnu konstrukciju iznad kolosijeka ili na zid objekta, tada se stup mosne ili polumosne konstrukcije odnosno rub objekta boji kao stup glavnog signala. Ukoliko to mjesne prilike ne dopuštaju, uz ili ispod signalne ploče glavnog signala ugrađuje se posebna ploča obojena kao stup glavnog signala.

(3) Kod određivanja mjesta za ugradnju glavnog signala mora se ostvariti propisana vidljivost.

(4) Ulazni i zaštitni signali ugrađuju se prema mjesnim prilikama, ali najmanje na 100 m ispred prve ulazne skretnice ili točke koju štite odnosno 200 m ako je pruga ispred ulaznog odnosno zaštitnog signala na duljini od najmanje 2 km u padu od 10‰ i više.

(5) U službenim mjestima gdje se ulazni kolosijeci upotrebljavaju za manevriranje, ulazni i zaštitni signali moraju se ugraditi najmanje na daljini puta proklizavanja ispred signala granica manevriranja, ali ne manje od 50 m odnosno 100 m ako je pruga ispred ulaznog odnosno zaštitnog signala na duljini od najmanje 2 km u padu od 10‰ i više.

(6) Najveća udaljenost ulaznoga ili zaštitnog signala od točke koju štiti iznosi 500 m na prugama od značaja za međunarodni i regionalni promet odnosno 300 m na prugama od značaja za lokalni promet.

(7) Postojeći zaštitni signali bez predsignala ugrađeni su na udaljenosti zaustavnog puta ispred točke koju štite, s osiguranom vidljivošću od 200 m. Ti signali ugrađeni su i na manjoj udaljenosti ispred točke koju štite, ali ne manjoj od 200 m.

(8) Razmak između susjednih glavnih signala kojima se regulira vožnja uzastopnih vlakova ne smije biti kraći od duljine zaustavnog puta. Iznimno se može taj razmak smanjiti najviše za 5%.

Članak 4.

(1) Najmanja daljina vidljivosti glavnih signala za najveće dopuštene brzine pri vremenskim uvjetima kada nema padalina i magle mora iznositi:

brzina (km/h)	daljina (m)
do 40	100
65	150
80	200
100	250
120	300
140	400
160	500

(2) Kada je iznos najveće dopuštene brzine između graničnih vrijednosti brzina navedenih za svaku daljinu vidljivosti, najmanja daljina vidljivosti glavnih signala određuje se interpolacijom razmjerno dopuštenoj brzini.

(3) Kada se propisana daljina vidljivosti glavnih signala ne može ostvariti zbog konfiguracije terena, moraju se ugraditi ponavljači predsignaliziranja.

(4) Mjesto ugradnje glavnih signala određuje se na temelju daljine vidljivosti određene s vučnog vozila prigodom vožnje određenim brzinama propisanim stavkom 1. ovoga članka.

Predsignali glavnih signala

Članak 5.

(1) Predsignal se ugrađuje ispred glavnog signala na udaljenosti zaustavnog puta. Izuzetno, predsignal se može ugraditi na udaljenosti 5% manjoj odnosno tri puta većoj od zaustavnog puta, ali ne većoj od 3000 m.

(2) Najmanja daljina vidljivosti predsignala za najveće dopuštene brzine pri vremenskim uvjetima kada nema padalina i magle mora iznositi:

brzina (km/h)	daljina (m)
do 80	100
100	150
120	200
140	300
160	400

(3) Kada je iznos najveće dopuštene brzine između graničnih vrijednosti brzina navedenih za svaku daljinu vidljivosti, najmanja daljina vidljivosti predsignala određuje se interpolacijom razmjerno dopuštenoj brzini.

Ponavljači predsignaliziranja

Članak 6.

(1) Ponavljač predsignaliziranja mora se ugraditi ispred glavnog signala kod kojega radi konfiguracije terena nije postignuta propisana daljina vidljivosti.

(2) Ponavljač predsignaliziranja ugrađuje se najmanje na propisanoj daljini vidljivosti glavnog signala.

(3) Daljina vidljivosti ponavljača predsignaliziranja jednaka je daljini vidljivosti predsignala.

Pokazivači brzine

Članak 7.

- (1) Pokazivač brzine ugrađuje se na signalnom stupu ispod signalne ploče glavnog signala.
- (2) Kada je glavni signal ugrađen iznad kolosijeka za koji vrijedi ili na mosnoj ili polumosnoj konstrukciji, pokazivač se može ugraditi iznad signalne ploče.
- (3) Pokazivač brzine može se ugraditi na glavnom signalu kada postoji potreba da se signalizira ograničena brzina.
- (4) Pokazivač brzine obavezno se ugrađuje:
 - a) za ulazak na glavne krnje kolosijeke ili prvi odsjek glavnog kolosijeka podijeljenoga na ograničene odsjeka voznog puta. U toj prigodi najveća dopuštena brzina je 30 km/h,
 - b) za ulazak teretnih vlakova na glavne kolosijeke koji na izlaznoj strani nemaju stalno osiguran put proklizavanja. U toj prigodi najveća dopuštena brzina je 20 km/h.
- (5) Pokazivači brzine ne ugrađuju se na ulaznim signalima ispred kolodvora čiji su prijemni kolosijeci podijeljeni graničnim kolosiječnim signalima iz tehničkih razloga, a ne radi omogućavanja prijema dva vlaka na isti kolosijek, pri čemu moraju biti zadovoljeni sljedeći uvjeti:
 - razmak od ulaznog do graničnog kolosiječnog signala mora biti jednak ili veći od duljine zaustavnog puta na odnosnoj pruzi,
 - kod prijema vlaka na prvi dio podijeljenog kolosijeka uređajima se mora kontrolirati slobodnost drugog dijela kolosijeka u smjeru kretanja vlaka.
- (6) Pokazivač brzine mora biti tehnički izveden tako da se može uključiti samo kada glavni signal signalizira ograničenu brzinu.
- (7) Daljina vidljivosti pokazivača brzine iznosi polovicu propisane daljine vidljivosti glavnog signala pri vremenskim uvjetima kada nema padalina i magle.

Granični kolosiječni signali

Članak 8.

- (1) Svjetlosni granični kolosiječni signali mogu se ugrađivati:
 - na granici odsjeka ograničenoga voznog puta,
 - ispred međnika glavnog kolosijeka koji na izlaznoj strani nema osiguran put proklizavanja,
 - na mjestu prelaska iz jednoga kolodvorskog područja u drugo,
 - na mjestu prelaska sa sporednih kolosijeka na glavne kolosijeke i obrnuto.
- (2) Najmanja daljina vidljivosti graničnih kolosiječnih signala pri vremenskim uvjetima kada nema padalina i magle iznosi 100 m.

Manevarski signali za zaštitu voznog puta

Članak 9.

Manevarski signali za zaštitu voznog puta ugrađuju se ispred izoliranoga skretničkog sastava ili iskliznice, s kojima moraju biti u tehničkoj ovisnosti.

Signal granica manevriranja

Članak 10.

- (1) Signal granica manevriranja na jednokolosiječnim prugama ugrađuje se s desne strane kolosijeka u smjeru izlaza iz kolodvora, na dvokolosiječnim prugama s vanjske strane ulaznog kolosijeka, a na prugama s obostranim prometom s vanjske strane obaju kolosijeka na potrebnoj udaljenosti.
- (2) Kod ugradnje signala granica manevriranja na elektrificiranim prugama moraju se primijeniti i odredbe elektrotehničkih propisa glede mjesta ugradnje izoliranog preklopa.
- (3) Signal granica manevriranja ne smije se ugrađivati u kolodvorima sa signalnom oznakom "Prilazni signal".

Kraj krnjeg kolosijeka

Članak 11.

Signal kraj krnjeg kolosijeka ugrađuje se na sredinu prsobrana krnjeg kolosijeka.

Signali za ograničenje brzine

Članak 12.

(1) Signal očekuj ograničenje brzine ugrađuje se na sljedećoj udaljenosti ispred signala početak ograničene brzine:

- za zaustavni put 700 m na udaljenosti od 500 m ispred signala početak ograničene brzine,
- za zaustavni put 1000 m na udaljenosti od 700 m ispred signala početak ograničene brzine,
- za zaustavni put 1500 m na udaljenosti od 1000 m ispred signala početak ograničene brzine.

(2) Ploča sa signalnim znakom "Početak ograničene brzine" ugrađuje se na mjestu gdje počinje vožnja ograničenom brzinom, a određuje ga upravitelj infrastrukture.

(3) Kada se ograničena brzina mora signalizirati u službenim mjestima, početna i završna ploča ugrađuju se ispred prve ulazne odnosno iza posljednje izlazne skretnice.

(4) Signalne ploče za ograničenje brzine moraju se vidjeti sa sljedećih udaljenosti:

- 200 m za zaustavni put od 700 m,
- 300 m za zaustavni put od 1000 m,
- 500 m za zaustavni put od 1500 m.

Signali automatskih uređaja na željezničko-cestovnim prijelazima

Članak 13.

(1) Kontrolni svjetlosni signali ugrađuju se ispred željezničko-cestovnih prijelaza na udaljenosti zaustavnog puta ili na većoj udaljenosti, ali najviše do 1,5 duljine zaustavnog puta.

(2) Kontrolni svjetlosni signal mora se vidjeti pri vremenskim uvjetima kada nema padalina i magle s mjesta gdje je ugrađen signal uključne točke ispred kontrolnog signala željezničko-cestovnog prijelaza.

(3) Pomoćni kontrolni svjetlosni signal ugrađuje se između kontrolnoga svjetlosnog signala i željezničko-cestovnog prijelaza na dijelu pruge na kojemu vlak ima zadržavanje između kontrolnoga svjetlosnog signala i željezničko-cestovnog prijelaza, a zatim nastavlja vožnju prema željezničko-cestovnom prijelazu.

(4) Stupovi kontrolnih i pomoćnih kontrolnih svjetlosnih signala obojeni su s prednje strane sivom bojom.

Signali uključne točke

Članak 14.

(1) Signali uključne točke ugrađuju se pokraj uključne točke ispred kontrolnoga svjetlosnog signala.

(2) Signal uključna točka s daljinskom kontrolom ugrađuje se neposredno odnosno u ravnini s uključnom točkom ispred željezničko-cestovnih prijelaza koji su osigurani automatskim uređajima s daljinskom kontrolom.

(3) Signal uključna točka s daljinskom kontrolom na dvokolosiječnim prugama s obostranim prometom ugrađuje se i uz susjedni kolosijek u skladu s odredbama ovoga pravilnika.

Signal početak zaustavnog puta

Članak 15.

(1) Signal početak zaustavnog puta ugrađuje se na udaljenosti zaustavnog puta ispred željezničko-cestovnih prijelaza s uređajima za daljinsku kontrolu ili kad je željezničko-cestovni prijelaz osiguran branicima.

(2) Signal početak zaustavnog puta na dvokolosiječnim prugama i prugama s obostranim prometom ugrađuje se i uz susjedni kolosijek u skladu s odredbama ovoga pravilnika.

Signali za elektrovoću

Članak 16.

- (1) Ugradnja stalnih signala za elektrovoću te postavljanje i uklanjanje prijenosnih signala obavlja se u skladu s odredbama uputa za elektrificirane pruge.
- (2) Signal sa signalnim znakom "Pripremi se za isključenje glavnog prekidača" i signal sa signalnim znakom "Pripremi se za spuštanje oduzimača struje" ugrađuje se na udaljenosti od najmanje 300 m ispred signala sa signalnim znakom "Isključi glavni prekidač" odnosno ispred signala sa signalnim znakom "Spusti oduzimač struje" te se mora vidjeti pri vremenskim uvjetima kada nema padalina i magle s udaljenosti od najmanje 100 m.
- (3) Signalni znak "Stoj za vozila s podignutim oduzimačem struje" ugrađuje se na kolosijecima čiji je dio bez voznog voda, i to kod posljednje ovjesne točke u kojoj se kontakti vod još nalazi u svome aktivnom položaju.
- (4) Signalni znak "Stoj za vozila s podignutim oduzimačem struje" ugrađuje se odnosno postavlja u službenim mjestima na udaljenosti od najmanje 10 m, a na pruži na udaljenosti od najmanje 30 m ispred mjesta od kojega je vozilima s podignutim oduzimačem struje zabranjena daljnja vožnja.
- (5) Kada se od skretnice odvaja kolosijek koji nije elektrificiran, stalni signal sa signalnim znakom "Stoj za vozila s podignutim oduzimačem struje" ugrađuje se na skretnički signal tako da se njegov položaj mijenja zajedno s položajem skretničkog signala, tj. da je vidljiv samo kada je skretnica postavljena za vožnju na neelektrificirani kolosijek. U takvim prigodama rabi se signal smanjenih dimenzija.
- (6) Kada skretnica od koje se odvaja neelektrificirani kolosijek nema skretnički signal, stalni signal sa signalnim znakom "Stoj za vozila s podignutim oduzimačem struje" ugrađuje se na kućište manevarskog signala za zaštitu voznog puta, na stup graničnoga kolosiječnog signala ili na stup kontaktne mreže odnosno konzolu.
- (7) Signal sa signalnim znakom "Pripremi se za spuštanje oduzimača struje" ne ugrađuje se odnosno ne postavlja tada kada je signal sa signalnim znakom "Spusti oduzimač struje" postavljen na sporednom kolosijeku u kolodvoru.
- (8) Signal sa signalnim znakom "Spusti oduzimač struje" ugrađuje se odnosno postavlja u službenim mjestima na udaljenosti od najmanje 10 m, a na pruži na udaljenosti od najmanje 30 m ispred mjesta od kojega elektrovoćno vozilo mora voziti sa spuštenim oduzimačem struje.
- (9) Signal sa signalnim znakom "Isključi glavni prekidač" ugrađuje se odnosno postavlja u službenim mjestima na udaljenosti od najmanje 10 m, a na pruži na udaljenosti od najmanje 30 m ispred mjesta od kojega elektrovoćno vozilo mora voziti s isključenim glavnim prekidačem.
- (10) Signal sa signalnim znakom "Dopuštena vožnja s jednim podignutim oduzimačem struje" ugrađuje se zajedno sa signalima sa signalnim znakovima "Isključi glavni prekidač" i "Uključi glavni prekidač" kod neutralnih sekcija kontaktne mreže kada specifična električna situacija to nalaže.

III. SIGNALI KOLODVORSKOG OSOBLJA, OSOBLJA VLAKA I OSOBLJA PRUGE

Signali osoblja pruge

Članak 17.

- (1) Crveni signalni lopar postavlja se na otvorenoj pruži na udaljenosti od najmanje 100 m, a na kolodvorskim kolosijecima najmanje na 50 m ispred mjesta koje štiti.
- (2) Žuti signalni lopar postavlja se na pruži na udaljenosti zaustavnog puta ispred signalnog znaka koji predsignalizira.
- (3) Zeleni signalni lopar postavlja se na granici šticienoga i ispravnog dijela pruge ili kolosijeka, a kada to nije moguće, pomiče se u smjeru ispravnog dijela kolosijeka ili usporedno s loparom koji opoziva.

(4) Crveni, žuti i zeleni signalni lopar moraju se vidjeti pri vremenskim uvjetima kada nema padalina i magle s udaljenosti:

- 200 m za zaustavni put od 700 m,
- 300 m za zaustavni put od 1000 m,
- 500 m za zaustavni put od 1500 m.

Signalni znakovi kod prijema i otpreme vlakova

Članak 18.

(1) Svjetlosnim signalom za signaliziranje signalnog znaka "Polazak" ili signalnog znaka "Prolazak slobodan" opremaju se prema potrebi kolodvori koji imaju svjetlosne kolosiječne izlazne signale u ovisnosti s voznim putovima. Taj signal ugrađuje se ispod signalne ploče na stupu glavnoga signala.

(2) Ovisnost svjetlosnog signala za davanje signalnog znaka "Polazak" ili signalnog znaka "Prolazak slobodan" i izlaznog signala mora biti takva da se njime može rukovati tek kada izlazni signal signalizira signalni znak za dopuštenu vožnju.

(3) Postavljanje izlaznog signala da signalizira signalni znak za dopuštenu vožnju ne smije omogućiti automatsko pokazivanje signalnog znaka "Polazak" ili signalnog znaka "Prolazak slobodan".

IV. SIGNALNE OZNAKE

Signalna oznaka mjesto zaustavljanja

Članak 19.

(1) Signalna oznaka mjesto zaustavljanja može biti stalno ugrađena ili se može postaviti prema potrebi.

(2) Signalna oznaka mjesto zaustavljanja ugrađuje se odnosno postavlja desno od kolosijeka za koji vrijedi.

(3) Na dvokolosiječnim prugama i prugama s obostranim prometom signalna oznaka mjesto zaustavljanja ugrađuje se odnosno postavlja s vanjske strane obaju kolosijeka.

(4) Signalna oznaka mjesto zaustavljanja obavezno se ugrađuje u službenim mjestima u kojima se redovno zaustavljaju vlakovi za prijevoz putnika gdje nema prometnika vlakova, a u drugim kolodvorima prema potrebi.

(5) Kod ugrađivanja stalne signalne oznake mjesto zaustavljanja mora se voditi računa da se time ne ugrožava sigurnost putnika i željezničkih radnika.

(6) Signalna oznaka mjesto zaustavljanja ugrađuje se i na granici između kolodvorskog područja i područja depoa za smještaj vučnih vozila.

(7) Ako se na peronu odnosno na uređenoj površini za putnike ugrađuje samo signalna oznaka mjesto zaustavljanja bez broja, ona se ugrađuje najdalje na završetku perona odnosno uređene površine.

(8) U stajalištima je za svaki smjer vožnje vlakova obavezna ugradnja jedne signalne oznake mjesto zaustavljanja.

(9) Dvije signalne oznake mjesto zaustavljanja, i ona s brojem i ona bez broja, ugrađuju se na temelju prijedloga željezničkog prijevoznika upravitelju infrastrukture. Mjesto ugradnje određuje povjerenstvo sastavljeno od ovlaštenih osoba željezničkoga prijevoznika i upravitelja infrastrukture. Na temelju zapisnika povjerenstva upravitelj infrastrukture ugrađuje signalne oznake mjesto zaustavljanja.

(10) Signalna oznaka mjesto zaustavljanja može se ugraditi u kolodvoru, ako tako odredi upravitelj infrastrukture.

Oznaka za stajališta

Članak 20.

- (1) Signalna oznaka približavanje stajalištu ugrađuje se na udaljenosti zaustavnog puta ispred signalne oznake mjesto zaustavljanja.
- (2) Signalna oznaka za stajališta mora se vidjeti pri vremenskim uvjetima kada nema padalina i magle s udaljenosti od 200 m.

Predsignalna opomenica

Članak 21.

- (1) Predsignalna opomenica ugrađuje se na predsignalu ili signalu ili neposredno ispred njega, ali ne na udaljenosti većoj od 2 m.
- (2) Kada je predsignal ugrađen iznad kolosijeka, predsignalna opomenica ugrađuje se iznad predsignalne ploče.
- (3) Daljina vidljivosti predsignalne opomenice iznosi polovicu daljine vidljivosti signala ili predsignala za koji vrijedi pri vremenskim uvjetima kada nema padalina i magle.

Objavnice glavnih signala i predsignala

Članak 22.

- (1) Objavnice glavnih signala ugrađuju se ispred signala na udaljenosti zaustavnog puta tako da je objavnica s jednom vodoravnom crtom na udaljenosti zaustavnog puta do signala, a razmak između objavnica je 100 m.
- (2) Objavnice predsignala ugrađuju se ispred predsignala na udaljenosti 100, 200 i 300 m, s time da je objavnica s jednom kosom crtom na udaljenosti 100 m od predsignala.
- (3) Prva objavnica glavnog signala ili predsignala na koju vlak nailazi u voznom smjeru mora se vidjeti pri vremenskim uvjetima kada nema padalina i magle s udaljenosti od najmanje 100 m. Ako postoji neka smetnja glede vidljivosti objavnica, udaljenost između glavnog signala ili predsignala i objavnica povećava se do najviše 50 m.

Opomenica željezničko-cestovnog prijelaza

Članak 23.

- (1) Opomenica željezničko-cestovnog prijelaza ugrađuje se ispred željezničko-cestovnog prijelaza na kojemu promet nije osiguran branicima, polubranicima ili svjetlosnim signalima.
- (2) Na dvokolosiječnoj pruzi opomenica željezničko-cestovnog prijelaza ugrađuje se s vanjske strane obaju kolosijeka.
- (3) Opomenica željezničko-cestovnog prijelaza ugrađuje se ispred željezničko-cestovnog prijelaza na udaljenosti:
 - 400 m za zaustavni put od 700 m,
 - 500 m za zaustavni put od 1000 m,
 - 800 m za zaustavni put od 1500 m.
- (4) Opomenica željezničko-cestovnog prijelaza mora se vidjeti pri vremenskim uvjetima kada nema padalina i magle s udaljenosti od 200 m.

Opomenica pružnih radova

Članak 24.

- (1) Opomenica pružnih radova mora se postaviti ispred mjesta početka rada na udaljenosti:
 - 500 m za zaustavni put od 700 m,
 - 700 m za zaustavni put od 1000 m,
 - 1000 m za zaustavni put od 1500 m.

(2) Na jednokolosiječnim prugama opomenica pružnih radova postavlja se s desne strane kolosijeka iz obaju smjerova vožnje, a na dvokolosiječnim i usporednim prugama s vanjske strane kolosijeka u oba smjera vožnje.

(3) Kada se opomenicom pružnih radova štite radovi u službenim mjestima, ona se postavlja ispred prve ulazne skretnice.

(4) Opomenica pružnih radova mora se vidjeti pri vremenskim uvjetima kada nema padalina i magle s udaljenosti od 200 m.

Početak i završetak potiskivanja

Članak 25.

Daljina vidljivosti signalne oznake početak potiskivanja mora iznositi najmanje 100 m pri vremenskim uvjetima kada nema padalina i magle.

Oznaka predmeta koji ulazi u slobodni profil pruge

Članak 26.

Signalna oznaka "Ulazi u slobodni profil" može biti nacrtana na samom objektu ili se, posebno izrađena, ugrađuje neposredno ispred samoga objekta ili na njemu odnosno na predmetu koji ulazi u slobodni profil pruge.

Početak i kraj izoliranog preklopa

Članak 27.

(1) Signalna oznaka "Početak izoliranog preklopa" ugrađuje se na prvi zatezni stup, konzolu ili nosač opreme krutog portala koji je za taj izolirani preklap prvo mjesto zatezanja voznog voda izoliranog preklopa iz oba smjera vožnje.

(2) Signalna oznaka "Kraj izoliranog preklopa" ugrađuje se na posljednji zatezni stup, konzolu ili nosač opreme krutog portala koji je za taj izolirani preklap posljednje mjesto zatezanja voznog voda izoliranog preklopa iz oba smjera vožnje.

(3) Druga strana ploče sa signalnom oznakom "Početak izoliranog preklopa" rabi se za signaliziranje signalne oznake "Kraj izoliranog preklopa".

Pokusna baliza autostop uređaja

Članak 28.

Signalna oznaka za pokusnu balizu autostop uređaja ugrađuje se odnosno postavlja usporedno s balizom.

Signal ne vrijedi

Članak 29.

(1) Signalna oznaka da signal ne vrijedi postavlja se na signalnu ploču ili na signalne ručice.

(2) Signalne ploče svjetlosnih signala prekrivaju se neprozirnim materijalom (zasjenjuju se) tako da se eventualno pokazani signalni znakovi ne mogu vidjeti, a signalne ručice glavnih likovnih signala moraju biti okomito spuštene uz propisno postavljenu signalnu oznaku da signal ne vrijedi.

(3) Neispravan manevarski signal za zaštitu voznog puta mora se zasjeniti.

(4) Signali koji ne vrijede ne osvjetljavaju se, a svjetlosni signali u pokusnom radu zasjenjuju se.

(5) Objavnice glavnih signala i predsignala, pokazivači, signali za ograničenje brzine, signali za elektrovuču, signal granica manevriranja i signalne oznake koje ne vrijede označavaju se signalnom oznakom "Signal ne vrijedi" ili se uklanjaju ako se neće rabiti dulje od 15 dana.